

1871

Uustalu, Leida

367 247

#1076

Pisset.
1. nov. 35
K 295

Põhja-eeesti murde ja
lõuna-eeesti murde väl-
tuse erinevused.

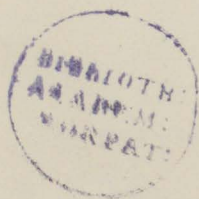
Märksõna: „Lest meeletu-
ma tapab meelepahandus
ja kadedus suretab ru-
mala“ (Hiobi 5, 2).

1. detsembril 1935. tunnustatud

teose auhinna vääriliseks.

Autor: Leida Uusvalu, stud. phil.

Ulikooli sekretär

D 322 165

Sisukord.

Kasutatud kirjandus lk. 4
Sissejuhatus " 5

I Konsonantism

A. Üksikklusiivid

1. Tõna sees

a) Vokaalide vahel

aa) I ja II silbi vahel "14

bb) II ja III silbi vahel "16

cc) III ja IV silbi vahel "18

b) Helilise kons. naabruses "20

c) Helitu kons. naabruses "21

2. Tõna lõpul

a) Vokaali järel "22

b) Helilise kons. järel "23

B. Geminaatklusiivid

1. Vokaalide vahel "

a) I ja II silbi vahel

aa) Teisevärtelistes sõn. "24

bb) Kolmandavärt. sõn. "25

b) II ja III silbi vahel "27

c) III ja IV silbi vahel "28

d) Helilise kons. järel "29

II Vokalism.

A. I silbi vokaalid.

1. Lühikend vokaalid.

a) 1-silbistes sõnades "31

b) 2-silbistes sõnades

aa) Esimavält. sõn. " 33

bb) Teisevält. sõn. " 33

cc) Kolmandavält. sõn. " 34

c) Mitmesilbistes sõnades

aa) Esimavält. sõn. " 37

bb) Teisevält. sõn. " 37

cc) Kolmandavält. sõn. " 38

2. Pikad vokaalid.

a) 1-silbistes sõnades "40

b) 2-silbistes sõnades

aa) Teisevält. sõn. " 41

bb) Kolmandav. sõn. " 41

c) Mitmesilbistes sõn.

aa) Teisevält. sõn. " 43

bb) Kolmandav. sõn. " 43

B. Järgsilpide vokaalid.

1. Teise silbi vokaal

2 silbistes sõnades

- a) Esimävaltelistes s. "45
 b) Teisevaltelistes s. "45
 c) Kolmandavält. s. "47
2. Teise silbi vokaal mitme-
 silkistes sõnades
- a) Esimävaltelistes s. "49
 b) Teisevaltelistes s. "49
 c) Kolmandavält. s. "50
3. Kolmanda silbi vokaalid
- a) Esimavält. s. "53
 b) Teisevält. s. "53
 c) Kolmandavält. s. "55
4. Neljanda silbi vokaalid
- a) Esimavält. s. "58
 b) Teisevält. s. "58
 c) Kolmandavält. s. "59
- Lisa 1. Tõnemide loetelu "61
 Lisa 2. Näiteid. "75

Kasutatud kirjandus.

Donner, Kai „Salmeen murteen kvantiteetisuhteesta.“

Helsinki, 1912. a.

Leidub: „Suomi“ 4. jaksio 9. osa
Helsingissä, 1910. aja 1912. a.

Lawrosela, Jussi „Toneettinen tutkimus Etelä-Pohjanmaan murteesta“, Helsinki 1922. a.

Mägiste, Julius „Besti häälite relativeest pikkusest eksperimentaalfoonetika valguis.“
Käsitöö leidub ERA-s.

Aimä, Frans „Phonetik und Lautlehre des Inarilappische“
Helsinki, 1914

Lissejuhatatus.

Eesti murded jagunevad kahte suurde rühma: põhja-
eesti ja lõuna-eesti murded.
Teatavasti on neil murdelal-
del suuri lahkuminekuid.
Alljärgnevas töös piirduetak-
se eP ja eL vältuse erinevus-
te vaatlusega. Vältuseks ehk
kvantiteediks nimetatakse
aega, mis kulub hääliku või
häälikrühma hääldamiseks.
Vältust on kõrvaga kuula-
tes kaunis raske täpselt
kindlaks määrata. Objektivr-
sema ülevaate annavad va-
hest katselisfonetilised tähe-
lepanekud.

Ülesande lahendamisel

oli katsealusteks neli isikut — kaks eP-st ja kaks eL-st. Häälikute kvantiteet on niisugune nähe keeles, mis väga kergelt ja kiiresti si muutu. Selle tõttu on võimalikuks peetud asjatundjate arvates katsealusteks tarvitada isikuid, kes on küll vastavalt murdealalt pärit, kuid õpivad praegu ülikoolis s.t. si ole enam pehmad murdekõnelejad.

Katsealune Reinhold Treufeld on sündinud a. 1907. Liiv. v., Kuusalu kih., Harjumaal. Kodukeelens on eesti keel. Keskkariduse on R.T. saanud Tallinnas. Praegu on ta T.Ü. arstiteaduskonna üliõpilane. Võõrkeeli mõju-

sid keeles ei ole tunda.

Katsealune Leo Roots on sündinud a. 1909. Lurna v., Jüri kih., Harjumaal. Üheaastaselt on ta läinud Jõeletme v., Jõeletme kih., kus on ta üles kasvanud. Kodune keel on eesti keel. Koolis on L.R. käinud Tallinnas. Praegu on ta T.Ü. põllumajandusteaduskonna üliõpilane. Noorena (4-5a.) on L.R. kuulnud palju vene keelt ja vähe rääkinudki. Praegu ei ole sellest jälgi mäeldamises.

Katsealune August Karu on sündinud a. 1907. Halstre vallas, Paistu kih., Viljandimaal. Kodune keel on eesti keel. Keskkarides on ta saanud Viijan-

dis. A. K. on lõpetanud J. Ü.
põllumajandust. metsanduse
osakonna ja töötab praegu
ilikooli juures assistendina.

Katsealune Jaan Häidkind
on sündinud a. 1905. Rāpina,
Rāpina kih., Võrumaal. Ko-
dune keel on eesti keel. Koo-
lis on ta käinud Rāpinas.
J. K. on lõpetanud T. Ü. mat-
leodusteaduskonna loodus-
teaduse osakonna. Katse-
alune on noorena vene keelt
vääkinud. Praegu ei ole
pöörast mõju keeles tunda.

Katsed korraldati T. Ü.
foneetika laboratooriumis
ja selleks tarvitati Zim-
mermanni kinnograafi.
Katsealused vääkisid suu-
lehttrisse, mis oli ühenda-
tud kummipooliku abil kir-

jutuskaupsliga. Kirjutusnõel
 märkis suulektrisse öeldud
 sõnad ^{keerleval} trumuil
 olevale ^{tahmatud} Faberile. Igal tras-
 seele on võetud ka ajavik-
 sused - sajandiksekundid.
 Neid märkis üles nõel, mil-
 le pani uõnkuma linna
 elektrivool.

Katsealustel on lastud
 öelda iga sõna 4 korda.
 Katsetaja asetab kiisimu-
 se, millele katsealune vas-
 tab. Katsealustel on käes
 paber nende sõnadega,
 mida ta peab ütlima,
 et hääldeamine oleks loo-
 mulik. Katsed on korral-
 datud 1935. a. märtsis, sep-
 tembris ja oktoobris.

Katseteks on tarvitatud
järgnevaid sõnu:

- jää (peäl) - Kus lastakse linnu?
 käbi - Mis sääl ripub?
 käbide - Mille seemned?
 käbidega - Millega laps mängib?
 käblik - Kes on väike lind?
 käbliku - Kelle pesa?
 käblikut - Keda te nägite?
 käpp - Mis see on?
 käpa - Mille küüs?
 käpaga - Millega kass peseb silmi?
 käpagaagi - Millegaagi võib lüüa?
 käppa - Mida kass tõstab?
 käppade - Mille otsad on valged.
 käppadega - Millega kass püüab hiiri
 käppadegaagi - Millegaagi võib lüüa?
 kääks - Mis tegi ukse?
 käär - Mis on jõel?
 kääru - Mille äär?
 kääru - Mida nägite?
 palk - Mis on põuavalk?

- pälgu — Mille valgus?
- pälku — Mida lööb?
- päts — Mis see on?
- pätsi — Kui palju tõi ta leiba?
- pätsiga — Millega ta jooksis ära?
- pätsi — Mida ta lõi kas?
- ränk — Missugune on koorem?
- ränga — Missuguse koorma tegite?
- ränka — Missugust koormat tõstete?
- sämp — Mis raiutakse puusse?
- sambu — Mille te raiusite?
- sämpu — Mida raiute?
- särk — Mis on puhas?
- särgi — Mille krae?
- särki — Mida ta pesib?
- täks — Mis on väike lõõk?
- täksi — Mille lõi rahn?
- täksi — Mida kuulsite?
- täksima — Mida hakkate tegema?
- tärgata — Mida võib külv teha?
- tärkamata — Kuidas on külv?
- tään — Mis on püssi otsas?
- täägi — Mille ots on terav?
- täägiga — Millega on püss?
- täägita — Milleta ei saa sõdida?

täägigagi - Millegagi võib lõigata?
 tääki - Mida kannavad sõdurid?
 tääkide - Mille otsad
 tääkidegagi - Millegagi võib surmata?
 tääkideta - Milleta olid sõdurid?

Näidete valikul on piirduitud ainult sõnadega, kus esimeses silbis on vokaal ä. Kannonantidest on vaadeldud ainult klusiile. Sõnaalgulised klusiilid on jäetud kõrvale, sest nende pikkust on raske kindlaks määrata.

Järgnevas töös on tarvitatud relativeid pikkusi. Transseelt mõttes saame hääliku absoluutse pikkuse. Üksikute häälikute pikkuste võrdlemiseks on tarvilik relative pikkus. Viimane on hääliku pikkus võrreldes kogu sõna pikkusega. Terve sõna pikkuse jagame häälikute

arvule. Saadud arvule jaga-
me iga hääliku absoluutse
pikkuse ja saamegi hääli-
ku relatiivse pikkuse.

Õõtmise juures ei ole
võetud suuremat täpsust
kui pool $\frac{1}{100}$ sekundist. Re-
latiivsed pikkused on arvu-
tatud 0,01 täpsusega.

Järgnevatel tabelitel esime-
ses lahtris on katsealuste
nimetähed, teises — näitesõnad,
kolmandas — käsitletava
hääliku relatiivseid pikkusi,
neljandas — keskmine rela-
tiivne pikkus.

T Konsonantism.

A. Üksikkusilid.

1. Lõna sees.

a) Vokaalide vahel.

aa) I ja II sillei vahel.

T	kä/βi	1,02-1,30	1,17	} eP
R	kä/βi	0,76-1,19	0,98	
R	kä/βi	0,79-0,88	0,86	} eL
H	kä/βi	0,80-0,94	0,87	
T	kä/βi ^{de}	1,00-1,23	1,13	} eP
R	kä/βi ^{de}	1,00-1,22	1,09	
R	kä/βi ^{de}	0,73-1,00	0,85	} eL
H	kä/βi ^{de}	0,64-1,00	0,81	
T	kä/βi ^{de} ga	0,93-1,36	1,19	} eP
R	kä/βi ^{de} ga	0,92-1,06	0,91	
R	kä/βi ^{de} ga	0,51-0,96	0,79	} eL
H	kä/βi ^{de} ga	0,86-1,03	0,95	
T	tä/βi	0,59-0,78	0,69	} eP
R	tä/βi	0,78-0,88	0,82	

R	tädi	0,68-0,83	0,76	} ed
R	tädi	0,44-0,68	0,62	
T	täpisa	0,69-0,87	0,80	} ep
R	täpisa	0,71-0,88	0,77	
R	täpisa	0,66-1,00	0,85	} ed
H	täpisa	0,76-0,93	0,83	
T	täpitta	0,86-1,02	0,93	} ep
R	täpitta	0,73-1,00	0,87	
R	täpitta	0,67-0,89	0,75	} ed
H	täpitta	0,74-0,79	0,77	
T	täpisaasi	0,94-1,07	0,99	} ep
R	täpisaasi	0,77-1,46	0,97	
R	täpisaasi	0,81-1,21	1,07	} ed
H	täpisaasi	0,71-1,30	0,91	

I ja II silbi vaheline üksik-
klusiil vokaalide naabruses näib
ep-s pikem kui ed-s. Selgem on
see lühikese vokaali puhul. Pika
vokaali järel on ka vastupidisi-
seid juhte. Üldse pika vokaali
järel on üksikklusiil lühem

ni eP-s ja ed-s.

bb) II ja III silbi vahel.

T	kävi/pe	1,05-1,23	1,13	} eP
R	kävi/pe	0,88-1,22	1,01	
R	kävi/pe	0,70-0,95	0,83	} ed
H	kävi/pe	0,83-1,14	0,93	
T	kävi/pe/ea	0,98-1,31	1,10	} eP
R	kävi/pe/ea	0,71-1,09	0,90	
R	kävi/pe/ea	0,89-1,37	1,15	} ed
H	kävi/pe/ea	0,77-1,03	1,00	
T	kärra/pe	0,44-0,75	0,66	} eP
R	kärra/pe	0,74-1,02	0,83	
R	kärra/pe	0,53-0,69	0,64	} ed
H	kärra/pe	0,65-0,92	0,79	
T	kärra/pe/ea	0,63-0,88	0,77	} eP
R	kärra/pe/ea	0,84-1,20	1,08	
R	kärra/pe/ea	0,77-0,95	0,89	} ed
H	kärra/pe/ea	0,86-0,92	0,89	
T	kärra/pe/ea/i	0,89-1,01	0,94	} eP
R	kärra/pe/ea/i	0,78-0,95	0,84	
R	kärra/pe/ea/i	0,84-1,06	0,87	} ed
H	kärra/pe/ea/i	0,64-0,89	0,80	

T	täkkipöje	0,64-0,83	0,72	} eP
R	täkkipöje	0,65-0,89	0,75	
R	täkkipöje	0,89-1,08	0,99	} eL
H	täkkipöje	0,71-0,82	0,77	
T	täkkipöjella	0,74-0,92	0,82	} eP
R	täkkipöjella	0,99-1,22	1,07	
R	täkkipöjella	0,54-0,75	0,68	} eL
H	täkkipöjella	0,73-0,83	0,80	
T	täkkipöjesäsi	0,88-1,05	0,97	} eP
R	täkkipöjesäsi	0,79-1,02	0,87	
R	täkkipöjesäsi	0,86-1,23	0,99	} eL
H	täkkipöjesäsi	0,78-1,01	0,87	
T	käppäpöja	0,77-1,11	0,97	} eP
R	käppäpöja	0,90-1,22	1,02	
R	käppäpöja	0,84-0,95	0,90	} eL
H	käppäpöja	0,81-1,22	0,99	
T	käppäpöjasi	0,75-0,82	0,79	} eP
R	käppäpöjasi	0,70-1,10	0,91	
R	käppäpöjasi	0,78-0,96	0,83	} eL
H	käppäpöjasi	0,58-0,88	0,73	
T	tävisöja	0,55-1,09	0,81	} eP
R	tävisöja	0,69-0,93	0,82	
R	tävisöja	0,70-0,93	0,85	} eL
H	tävisöja	0,83-0,98	0,89	
T	tävisöjasi	0,70-0,97	0,80	} eP
R	tävisöjasi	0,75-0,90	0,87	
R	tävisöjasi	0,62-1,06	0,85	} eL
H	tävisöjasi	0,67-0,82	0,76	

II ja III silbi vaheline üksik-klusiil vokaalide naabruses on enam-vähem ühesugune nii eP-s kui ed-s. Esimärvähtelistes sõna-des on sel puhul üksikklusiil pikem kui teise- ja kolmanda-vähtelistes (vrd. käbipõõ ja käppapõõ)

ee) III ja IV silbi vahel.

T	käbipõõpa	0,79-0,87	0,83	} eP
R	käbipõõpa	0,92-1,16	0,99	
R	käbipõõpa	1,15-1,37	1,27	} ed
H	käbipõõpa	0,74-0,89	0,82	
T	käppapõõki	0,70-0,98	0,84	} eP
R	käppapõõki	0,81-1,00	0,92	
R	käppapõõki	0,84-0,92	0,88	} ed
H	käppapõõki	0,71-0,99	0,82	
T	käppapõõpa	0,64-0,84	0,76	} eP
R	käppapõõpa	1,17-1,43	1,25	
R	käppapõõpa	0,85-1,21	1,05	} ed
H	käppapõõpa	0,79-0,86	0,82	

T	käppasõda	0,85-1,04	0,96	} eP
R	käppasõda	0,76-0,84	0,80	
R	käppasõda	0,62-0,96	0,83	} eL
H	käppasõda	0,77-0,87	0,82	
T	täisõda	0,59-0,84	0,72	} eP
R	täisõda	0,71-0,90	0,88	
R	täisõda	0,76-1,11	(0,90)	} eL
H	täisõda	0,58-0,80	0,73	
T	täkkisõda	0,48-0,98	0,70	} eP
R	täkkisõda	0,90-1,15	1,06	
R	täkkisõda	0,61-0,96	0,88	} eL
H	täkkisõda	0,94-1,09	1,00	

III ja IV silbi vahelise üksik-
klusiili pikkusel ei ole vahet eP-s
ja eL-s. Sel juhul üksikklusiili
pikkus ei olene I silbi kvantitee-
dist.

b) Helilise konnaandi naabruses.

J	päljü	1,17-1,36	1,24	} eP
R	päljü	1,09-1,29	1,19	
R	päljü	0,93-1,03	0,99	} eL
H	päljü	0,92-1,12	0,99	
J	särjü	0,81-1,30	1,04	} eP
R	särjü	1,22-1,43	1,29	
R	särjü	1,03-1,22	1,11	} eL
H	särjü	0,93-1,01	0,98	
J	tärjatta	0,98-1,10	1,06	} eP
R	tärjatta	1,23-1,82	1,50	
R	tärjatta	0,84-0,95	0,88	} eL
H	tärjatta	0,84-1,05	0,92	
J	säm/ü	0,89-1,51	1,11	} eP
R	säm/ü	1,28-1,56	1,43	
R	säm/ü	1,18-1,28	1,24	} eL
H	säm/ü	1,08-1,40	1,23	
J	ränjü	1,27-1,48	1,38	} eP
R	ränjü	0,95-1,41	1,19	
R	ränjü	1,09-1,49	1,28	} eL
H	ränjü	1,34-1,76	1,55	

Helilise konna naabruses on üksik-
klussid eP-s jükem keri e-L-s.

c) Helitu kousonandi naabruse.

T	pättsi	1,26-1,44	1,35	} eP
R	pättsi	1,13-1,40	1,28	
R	pättsi	1,23-1,50	1,34	} eL
H	pättsi	0,92-1,21	1,12	
T	pättsi	2,26-2,57	2,42	} eP
R	pättsi	2,04-2,36	2,19	
R	pättsi	1,91-2,08	1,99	} eL
H	pättsi	1,22-1,78	1,55	
T	pättsiba	1,26-1,55	1,41	} eP
R	pättsiba	0,86-1,14	0,98	
R	pättsiba	1,25-1,45	1,39	} eL
H	pättsiba	0,79-1,18	1,03	
T	täpksi	1,22-1,58	1,34	} eP
R	täpksi	1,17-1,39	1,27	
R	täpksi	0,93-1,05	0,99	} eL
H	täpksi	0,88-1,00	0,94	
T	täpksi	1,90-2,29	2,10	} eP
R	täpksi	1,96-2,50	2,16	
R	täpksi	1,40-1,58	1,50	} eL
H	täpksi	1,14-1,53	1,38	

T	tähtsima	2,04-2,40	2,15	} eP
R	tähtsima	2,14-2,33	2,24	
R	tähtsima	0,92-1,41	1,21	} eL
H	tähtsima	1,12-1,35	1,21	

Üksikkulusiil helitu kouso-
nandi naabruses on üldiselt
pikem eP-s kui eL-s. Erinevus
teise ja kolmanda välte pikkuse
vahel on selgesti tuntav eP-s
ja eL-s

2. Sõna lõpul.

a) Vokaali järel.

T	käp̄l [*]	1,67-2,21	1,96	} eP
R	käp̄l	1,42-1,68	1,59	
K	käp̄l	1,50-1,77	1,61	} eL
H	käp̄l	1,33-1,72	1,54	

* Siin toodud näidetes on algne gemi-
naatklusiil sõna lõppu sattudes muutu-
nud üksikkluusiiliks, allj. on näsitel-
dud üksikkluusiilide all.

T	täikl	1,34-1,50	1,39	} eP
R	täikl	0,96-1,31	1,07	
R	täikl	0,96-1,15	1,03	} eL
H	täikl	0,99-1,06	1,02	
T	käblikl	2,08-2,27	2,16	} eP
R	käblikl	2,34-2,45	2,39	
R	käblikl	1,93-2,16	2,06	} eL
H	käblikl	1,76-2,10	1,85	
T	käblikkut	2,03-2,58	2,30	} eP
R	käblikkut	2,04-2,16	2,12	
R	käblikkut	1,90-2,40	2,09	} eL
H	käblikkut	2,02-2,15	(2,08)	

Vokaali järel sõna lõpul on klusiil üldiselt pikem eP-s kui eL-s. Pina silbi järel on eP-s ja eL-s klusiil lühem kui lühike-
se silbi järel. Nii eP-s kui eL-s on nõrgarõhulise ja naasrõhulise silbi järel sõnalõpuline klusiil pikem kui pika päärõhulise järel.

B. Geminaatklusiilid.

1. Vokaalide vahel.

a) I ja II silbi vahel.

aa) Peisevältelistes sõnades.

T	käppä	1,50-1,57	1,53	} eD
R	käppä	1,25-1,54	1,38	
R	käppä	0,94-1,09	1,02	} eL
H	käppä	0,72-1,09	0,94	
T	käppäa	1,37-1,57	1,51	} eD
R	käppäa	1,36-1,59	1,50	
R	käppä	1,25-1,53	1,32	} eL
H	käppä	0,87-1,06	0,99	
T	käppäa	1,64-1,95	1,75	} eD
R	käppäa	1,29-1,51	1,41	
R	käppäa	1,38-1,74	1,53	} eL
H	käppäa	0,83-1,49	1,14	

bb) Kolmandaväertelistes

sõnades.

T	käpp/a	2,20-2,40	2,30	} eP
R	käpp/a	1,88-2,27	2,14	
R	käpp/a	1,75-2,16	1,96	} eL
H	käpp/a	1,32-1,42	1,37	
T	käpp/ase	2,50-2,57	2,52	} eP
R	käpp/ase	1,81-2,04	2,02	
R	käpp/ase	1,89-2,11	2,00	} eL
H	käpp/ase	1,24-1,30	1,26	
T	käpp/aseva	2,50-2,77	2,65	} eP
R	käpp/aseva	2,17-2,77	2,43	
R	käpp/aseva	1,92-2,26	2,12	} eL
H	käpp/aseva	1,21-1,40	1,30	
T	käpp/asevasi	2,50-2,71	2,62	} eP
R	käpp/asevasi	1,89-2,30	2,13	
H	käpp/asevasi	1,53-2,12	1,86	} eL
H	käpp/asevasi	1,34-1,56	1,43	
T	täkki	1,34-1,46	1,41	} eP
R	täkki	1,19-1,30	1,22	
R	täkki	1,29-1,33	1,31	} eL
H	täkki	1,03-1,29	1,17	

T	täkkise	1,55-1,82	1,68	} eP
R	täkkise	1,40-1,62	1,55	
R	täkkise	1,40-1,55	1,48	} eL
H	täkkise	1,22-1,36	1,32	
T	täkkisetta	1,46-1,66	1,62	} eP
R	täkkisetta	1,42-1,54	1,48	
R	täkkisetta	1,20-1,36	1,27	} eL
H	täkkisetta	1,23-1,43	1,31	
T	täkkisesaagi	1,53-1,78	1,64	} eP
R	täkkisesaagi	1,38-1,59	1,45	
R	täkkisesaagi	1,17-1,38	1,28	} eL
H	täkkisesaagi	1,24-1,46	1,35	

Geminaatklusiilid I ja II silki vokaalide vahel nii teise kui kolmandavärtelistes sõnades on eP-s pikemad kui eL-s. Teisevärtelistes sõnades on geminaatklusiilid lühemad kui kolmandavärtelistes eP-s ja eL-s. Ka pika vokaali järel on geminaatklusiilid lühemad kui lüh

hikese vokaali järel nii eP-s
ku eL-s.

b) II ja III silbi vahel

J	käblikõdu	1,57-2,08	1,82	} eP
R	käblikõdu	2,17-2,38	2,23	
R	käblikõdu	1,50-1,72	1,56	} eL
H	käblikõdu	1,53-1,70	1,59	
J	käblikõut	1,11-1,46	1,34	} eP
R	käblikõut	1,64-2,04	1,80	
R	käblikõut	1,22-1,34	1,30	} eL
H	käblikõut	1,15-1,48	1,27	
J	tärsatõla	2,15-2,20	2,17	} eP
R	tärsatõla	1,99-2,46	2,20	
R	tärsatõla	1,85-2,01	1,94	} eL
H	tärsatõla	1,53-1,60	1,57	
J	tärsitõla	1,64-2,07	1,82	} eP
R	tärsitõla	1,74-2,00	1,83	
R	tärsitõla	1,58-1,77	1,65	} eL
H	tärsitõla	1,32-1,43	1,36	

II ja III silbi vahelised gemi-
naatklausiidid on eP-s pikemad
kui eL-s.

e) III ja IV silbi vahel.

T	tärkkamata	1,94 - 2,04	1,98	} eP
R	tärkkamata	1,83 - 1,96	1,89	
K	tärkkamata	1,48 - 1,77	1,62	} eL
H	tärkkamata	1,44 - 1,83	1,60	
T	täkkisetta	1,46 - 1,69	1,62	} eP
R	täkkisetta	1,38 - 1,99	1,67	
K	täkkisetta	1,57 - 1,79	1,67	} eL
H	täkkisetta	1,65 - 1,75	1,69	

Esimese mäite puhul on ge-
minaatklausiid III ja IV silbi vahel
eP-s pikem kui eL-s. Teisel ju-
hul ei ole vahet märgata.

2. Helilise konsonandi järel.

T	sämppe	2,14-2,25	2,18	} eP
R	sämppe	2,30-2,59	2,49	
K	sämppe	2,13-2,18	2,15	} eL
H	sämppe	1,82-1,89	1,87	
T	ränkka	1,83-1,95	1,88	} eP
R	ränkka	2,18-2,54	2,43	
K	ränkka	2,10-2,29	2,18	} eL
H	ränkka	2,27-2,60	2,42	
T	pälkkü	2,06-2,20	2,14	} eP
R	pälkkü	2,22-2,60	2,40	
K	pälkkü	1,77-1,95	1,86	} eL
H	pälkkü	1,46-1,54	1,51	
T	särkki	2,02-2,34	2,23	} eP
R	särkki	2,35-2,75	2,43	
K	särkki	1,74-2,25	1,96	} eL
H	särkki	1,65-1,73	1,68	
T	tärkamata	1,94-2,34	2,12	} eP
R	tärkamata	1,85-2,11	2,00	
K	tärkamata	1,55-1,67	1,62	} eL
H	tärkamata	1,23-1,68	1,43	

Ka helilise konsonandi järel on geminaatklusiilid eP-s üldiselt pikemad kui eL-s.

Reastades geminaatklusiile pikkuse järgi, saame üldjoontes järgmise pildi: 1.) I ja II silbi vahelised geminaatklusiilid III-nda-värtelistes sõnades, kus I silbi vokaal on lühike või eelneb heliline konsonant. 2.) I ja II silbi vahelised konsonandid geminaatklusiilid III-nda-värtelistes sõnades, kus I silbi vokaal on pikk. 3.) III ja IV silbi vahelised geminaatklus. 4.) II ja III silbi vahelised geminaatklus. See järjestus on enam-vähem makses eP-s ja eL-s. Antud järjestuses esimesel kohal on kõige pikemad geminaadid ja viimasel kohal kõige lühemad.

II Vokalism.

A. Esimese silbi vokaalid.

1. Lühikesed.

a) ühesilbistes sõnades.

T	kläp	0,27-0,38	0,36	} eP
R	kläp	0,39-0,57	0,44	
R	kp/p	0,35-0,46	0,39	} ed
H	kläp	0,59-0,99	0,82	
T	hällik	0,38-0,51	0,46	} eP
R	hällik	0,17-0,23	0,21	
R	p/p/ik	0,21-0,30	0,25	} ed
H	plä/ik	0,52-0,65	0,59	
T	stärük	0,48-0,58	0,53	} eP
R	stärük	0,20-0,27	0,23	
R	stärük	0,57-0,68	0,64	} ed
H	stärük	0,96-1,00	0,98	
T	stä/m/p	0,20-0,27	0,22	} eP
R	stä/m/p	0,22-0,32	0,26	

K	slämp	0,34-0,43	0,39	} eL
H	slämp	0,50-0,65	0,56	
J	väyk	0,58-0,77	0,64	} eP
R	väyk	0,31-0,43	0,35	
K	väyk	0,46-0,58	0,53	} eL
H	väyk	0,44-0,60	0,49	
J	päfts	0,35-0,50	0,41	} eP
R	päfts	0,32-0,48	0,40	
K	päfts	0,50-0,78	0,66	} eL
H	päfts	0,83-1,05	0,98	
J	täfts	0,29-0,42	0,36	} eP
R	täfts	0,36-0,48	0,41	
K	täfts	0,43-0,68	0,58	} eL
H	täfts	0,75-0,90	0,85	

Esimese silbi lähine vokaal
iikesillbistes sõnades on eL-s pi-
kem kui eP-s.

b) Kahesilbistes sõnades.

aa) Esimävaltelistes.

T	käibi	0,66-1,02	0,81	} eP
R	käibi	0,71-0,93	0,83	
K	käibi	0,74-0,88	0,82	} ed
H	käibi	0,96-1,04	1,02	

bb) Teisevältelistes.

T	käppä	0,53-0,63	0,57	} eP
R	käppä	0,45-0,65	0,55	
K	käppä	0,43-0,46	0,45	} ed
H	käppä	0,72-1,01	0,95	
T	päloü	0,74-1,05	0,89	} eP
R	päloü	0,58-0,77	0,69	
K	päloü	0,57-0,60	0,58	} ed
H	päloü	0,63-0,82	0,72	
T	säroi	0,73-0,98	0,84	} eP
R	säroi	0,41-0,72	0,49	
K	säroi	0,64-0,75	0,70	} ed
H	säroi	0,83-1,05	0,93	

T	spämbü	0,76-0,99	0,88	} eP
R	spämbü	0,48-0,70	0,59	
K	spämbü	0,45-0,86	0,63	} eL
H	spämbü	0,50-0,74	0,64	
T	vähvää	0,70-0,86	0,77	} eP
R	vähvää	0,60-0,71	0,67	
K	vähvää	0,62-0,77	0,70	} eL
H	vähvää	0,54-0,64	0,60	
T	päätsi	0,68-0,77	0,73	} eP
R	päätsi	0,65-1,06	0,87	
K	päätsi	0,68-0,86	0,78	} eL
H	päätsi	0,93-1,07	0,99	
T	täiksi	0,54-0,67	0,60	} eP
R	täiksi	0,67-0,72	0,69	
K	täiksi	0,59-0,71	0,67	} eL
H	täiksi	0,85-1,03	0,96	

ce) Kolmanda-väittelistes.

T	käppä	0,37-0,43	0,40	} eP
R	käppä	0,33-0,56	0,41	
K	käppä	0,28-0,35	0,32	} eL
H	käppä	0,91-0,96	0,93	

T	p/ä/lkku	0,58-0,69	0,63	} eP
R	p/ä/lkku	0,26-0,33	0,29	
R	p/ä/lkku	0,38-0,49	0,44	} eL
H	p/ä/lkku	0,60-0,82	0,71	
T	s/ä/rkki	0,46-0,65	0,61	} eP
R	s/ä/rkki	0,25-0,52	0,37	
R	s/ä/rkki	0,28-0,66	0,47	} eL
H	s/ä/rkki	0,55-0,74	0,70	
T	s/ä/mppu	0,63-0,69	0,66	} eP
R	s/ä/mppu	0,20-0,41	0,28	
K	s/ä/mppu	0,39-0,50	0,46	} eL
H	s/ä/mppu	0,39-0,63	0,50	
T	v/ä/ykka	0,57-0,83	0,64	} eP
R	v/ä/ykka	0,31-0,60	0,43	
K	v/ä/ykka	0,40-0,57	0,49	} eL
H	v/ä/ykka	0,49-0,63	0,54	
T	p/ä/t̄si	0,44-0,51	0,48	} eP
R	p/ä/t̄si	0,50-0,89	0,54	
R	p/ä/t̄si	0,44-0,79	0,57	} eL
H	p/ä/t̄si	0,69-0,89	0,79	
T	t/ä/k̄si	0,27-0,38	0,30	} eP
R	t/ä/k̄si	0,26-0,47	0,34	
K	t/ä/k̄si	0,37-0,65	0,52	} eL
H	t/ä/k̄si	0,65-0,74	0,71	

Kakesillikeistes sõnades on
 kõunnaalt päritoleval katse-
 alusel (H) esimese silbi vokaal
 enamasti pikem kui eP-s. Tei-
 sel lõunaestlasel (K- pärit
 Lõuna-Viljandimaalt) on
 esimese silbi vokaal sama
 pikk kui eP-s, mõnikord
 lühemgi. Esmaäärtelistes sõ-
 nades on vokaal pikem kui
 teise- ja kolmanda ärtelis-
 tes nii eP-s kui eL-s.

c) Mitmesilbistes sõnades.

aa) Õsmavärtelistes.

T	klä/bide	0,57-0,82	0,72	} eP
R	klä/bide	0,83-0,96	0,91	
R	klä/bide	0,61-0,93	0,71	} eL
H	klä/bide	1,11-1,35	1,22	
T	klä/bidega	0,85-0,94	0,89	} eP
R	klä/bidega	0,73-1,16	0,97	
R	klä/bidega	0,76-1,11	0,89	} eL
H	klä/bidega	1,11-1,29	1,22	

bb) Teisevärtelistes.

T	kläppaava	0,55-0,68	0,61	} eP
R	kläppaava	0,49-0,64	0,57	
R	kläppaava	0,42-0,46	0,44	} eL
H	kläppaava	0,56-1,19	0,97	
T	kläppaavabi	0,66-0,82	0,75	} eP
R	kläppaavabi	0,54-1,04	0,75	
R	kläppaavabi	0,48-0,72	0,62	} eL
H	kläppaavabi	1,05-1,24	1,12	

T	täpöatta	0,53-0,66	0,57	} eP
R	täpöatta	0,38-0,77	0,59	
K	täpöatta	0,48-0,56	0,53	} eL
H	täpöatta	0,63-1,03	0,87	
T	plätsiaa	0,78-0,89	0,82	} eP
R	plätsiaa	0,81-0,86	0,83	
K	plätsiaa	0,83-1,04	0,93	} eL
H	plätsiaa	1,06-1,36	1,17	

cc) Kolmanda-vältelistes.

T	kläppase	0,50-0,61	0,54	} eP
R	kläppase	0,44-0,57	0,52	
K	kläppase	0,31-0,46	0,38	} eL
H	kläppase	0,95-1,12	1,04	
T	kläppasega	0,53-0,69	0,56	} eP
R	kläppasega	0,42-0,71	0,55	
K	kläppasega	0,33-0,58	0,49	} eL
H	kläppasega	0,98-1,22	1,10	
T	kläppasegasi	0,54-0,67	0,61	} eP
R	kläppasegasi	0,35-0,74	0,56	

R	кӱӧррардегаси	0,56-1,59	0,87	} ed
R	кӱӧррардегаси	0,93-1,25	1,08	
J	тӱрӱккаматта	0,41-0,51	0,44	} eP
R	тӱрӱккаматта	0,36-0,47	0,39	
R	тӱрӱккаматта	0,47-0,51	0,49	} ed
R	тӱрӱккаматта	0,59-0,85	0,70	
J	тӱӱрӱсима	0,30-0,49	0,37	} eP
R	тӱӱрӱсима	0,32-0,52	0,41	
R	тӱӱрӱсима	0,49-0,83	0,68	} ed
R	тӱӱрӱсима	0,82-0,89	0,87	

Ka mitmesilbistes sõnades on katsealusel R-l (pärit võrumaalt) I silbi vokaal pikem kui teistel katsealus-
tel. Teisevärtelistes sõnades tundub I silbi vokaal lü-
hem kui esimärtelistes, kol-
mandavärtelistes lühem kui
teisevärtelistes nii eP-s kui
ed-s.

2. Pikad.
 a) ühesilbistes sõnades.

T	j/ä/	0,96-1,05	1,00	} eP
R	j/ä/	0,97-1,14	1,06	
R	j/ä/	1,07-1,33	1,22	} eL
H	j/ä/	0,93-1,33	1,19	
T	k/ä/r	1,54-1,75	1,68	} eP
R	k/ä/r	1,25-1,72	1,51	
R	k/ä/r	1,21-1,48	1,34	} eL
H	k/ä/r	1,77-2,07	1,88	
T	t/ä/k	0,95-1,01	0,98	} eP
R	t/ä/k	0,92-1,09	0,99	
R	t/ä/k	0,85-1,04	1,03	} eL
H	t/ä/k	1,25-1,46	1,37	
T	k/ä/k's	1,52-1,71	1,58	} eP
R	k/ä/k's	1,09-1,47	1,25	
R	k/ä/k's	0,71-1,19	1,02	} eL
H	k/ä/k's	1,61-1,80	1,71	

Pikk vokaal ühesilbistes sõnades on eL-s pikem kui eP-s. Helilise kons. es on pikk vokaal pikem kui helitu kons. es nii eP-s kui eL-s.

b) Kahesilbistes sõnades.

aa) Teisevärtelistes

T	kāru	1,52-2,00	1,75	} eP
R	kāru	1,18-1,83	1,49	
K	kāru	1,20-1,43	1,36	} eL
H	kāru	1,44-1,74	1,57	
T	tāri	1,49-1,84	1,63	} eP
R	tāri	1,14-1,31	1,23	
K	tāri	1,08-1,21	1,13	} eL
H	tāri	1,36-1,67	1,49	

bb) Kolmanda-värtelistes.

T	kāru	1,85-2,20	2,05	} eP
R	kāru	1,16-1,64	1,37	
K	kāru	1,56-1,86	1,74	} eL
H	kāru	1,53-1,69	1,67	
T	tākki	1,18-1,29	1,23	} eP
R	tākki	1,07-1,20	1,18	
K	tākki	0,81-0,88	0,85	} eL
H	tākki	1,15-1,38	1,28	

c) Helimäkköisten sönäde

Helilise kousonandi es on

piikk vokaal pikem kui
 helitu kous. es nii eP-s kui
 eL-s. Kolmandas vältes on
 helilise kous. es piikk vokaal
 pikem kui tesses vältes (eP-s
 ja eL-s). Helitu kousonandi
 es ei ole seda vahet mör-
 gate, sest niin pikeneb
 kous. III vältes (vt! lk 25, 14).

T	Helilise	1,51-1,52	1,68	} eP
L	Helilise	1,57-1,72	1,70	
L	Helilise	1,38-1,68	1,52	} eL
H	Helilise	1,36-1,55	1,45	

66) Kolmanda vältestes

T	Helilise	1,32-1,55	1,40	} eP
L	Helilise	1,30-1,80	1,55	
L	Helilise	0,91-1,33	1,09	} eL
H	Helilise	1,14-1,32	1,24	

c) Mitmesilbistes sönades

aa) Teisevältelistes

T	tä/biga	1,53-1,58	1,55	} eP
R	tä/biga	1,56-1,74	1,66	
R	tä/biga	1,18-1,40	1,25	} eL
H	tä/biga	1,32-1,52	1,42	
T	tä/bitta	0,88-1,15	1,02	} eP
R	tä/bitta	1,25-1,99	1,54	
R	tä/bitta	0,98-1,14	1,04	} eL
H	tä/bitta	1,24-1,42	1,30	
T	tä/bicaci	1,51-1,82	1,68	} eP
R	tä/bicaci	1,57-1,78	1,70	
R	tä/bicaci	1,38-1,68	1,52	} eL
H	tä/bicaci	1,36-1,55	1,45	

bb) Kolmanda-vältelistes

T	tä/kriše	1,32-1,55	1,40	} eP
R	tä/kriše	1,30-1,80	1,55	
R	tä/kriše	0,91-1,33	1,09	} eL
H	tä/kriše	1,14-1,32	1,24	

T	tšäkkisetta	1,04-1,27	1,15	} eP
R	tšäkkisetta	1,22-1,50	1,37	
K	tšäkkisetta	0,94-1,19	1,09	} eL
H	tšäkkisetta	1,04-1,31	1,03	
T	tšäkkidesabi	1,29-1,68	1,55	} eP
R	tšäkkidesabi	1,46-1,60	1,56	
K	tšäkkidesabi	1,19-1,58	1,43	} eL
H	tšäkkidesabi	1,18-1,44	1,28	

Mitmesilbistes sõnades pais-
tab ulnevale vastupidist
tendentsi: eP-s näib I silbi
pikk vokaal pikem kui
eL-s. Kolmandavärtelistes
sõnades on I silbi vokaal
lühem kui II värtelistes (eP-s ja eL-s).
Järgneval korrusel on
vastupidine pikkuse vaheldus
(vt! lk 26, 15).

B. Järgsilpide vokaalid.

1. Teise silbi vokaalid kahe silbistes

a) Esmavärtelistes. sõnades.

T	käbfil	1,00-1,22	1,12	} eP
R	käbfil	0,74-1,19	1,04	
R	käbfil	1,23-1,33	1,28	} eL
H	käbfil	1,14-1,30	1,23	

b) Teisevärtelistes.

T	käppäl	0,95-1,17	1,05	} eP
R	käppäl	0,81-1,21	1,01	
R	käppäl	1,04-1,22	1,09	} eL
H	käppäl	1,26-1,39	1,30	
T	pälökil	0,80-0,93	0,89	} eP
R	pälökil	0,73-0,95	0,83	
R	pälökil	1,35-1,46	1,40	} eL
H	pälökil	1,26-1,46	1,38	
T	särädil	0,86-1,33	1,08	} eP
R	särädil	0,62-1,11	0,92	
R	särädil	1,40-1,45	1,44	} eL
H	särädil	1,21-1,57	1,42	

T	sämBki	0,74-1,41	1,13	} eP
R	sämBki	0,96-1,49	1,16	
R	sämBki	1,29-1,50	1,47	} eL
H	sämBki	1,27-1,61	1,48	
T	rängäi	0,99-1,17	1,12	} eP
R	rängäi	1,28-1,35	1,30	
R	rängäi	1,58-1,88	1,79	} eL
H	rängäi	1,15-1,61	1,35	
T	pätsfi	1,06-1,28	1,17	} eP
R	pätsfi	0,79-1,45	1,10	
R	pätsfi	1,11-1,73	1,49	} eL
H	pätsfi	1,28-1,70	1,45	
T	täksi	0,89-1,40	1,11	} eP
R	täksi	0,91-1,15	0,98	
R	täksi	1,35-1,59	1,49	} eL
H	täksi	0,88-1,50	1,26	
T	käfi	0,61-0,99	0,82	} eP
R	käfi	0,46-1,47	0,85	
R	käfi	1,28-1,36	1,32	} eL
H	käfi	1,14-1,34	1,25	
T	täfi	0,59-0,74	0,68	} eP
R	täfi	0,58-0,89	0,78	
R	täfi	0,97-1,08	1,01	} eL
H	täfi	1,13-1,31	1,22	

c) Kolmanda värtelistes.

T	käppka	0,51-0,81	0,65	} eP
R	käppka	0,40-56	0,44	
R	käppka	0,69-0,81	0,75	} eL
H	käppka	0,77-1,03	0,92	
T	pälkked	0,75-0,78	0,76	} eP
R	pälkked	0,73-0,91	0,79	
R	pälkked	0,90-1,30	1,07	} eL
H	pälkked	0,93-1,28	1,09	
T	särkked	0,70-0,75	0,73	} eP
R	särkked	0,37-0,92	0,73	
R	särkked	0,94-1,02	0,98	} eL
H	särkked	1,01-1,25	1,13	
T	sämpked	0,69-0,75	0,73	} eP
R	sämpked	0,56-0,73	0,64	
R	sämpked	0,96-1,11	1,00	} eL
H	sämpked	0,88-1,48	1,25	
T	ränkka	0,67-0,75	0,71	} eP
R	ränkka	0,53-0,77	0,65	
R	ränkka	1,18-1,31	1,25	} eL
H	ränkka	0,88-1,00	0,93	

T	pätsij	0,69-0,91	0,82	} eP
R	pätsij	0,66-1,05	0,79	
R	pätsij	0,76-1,15	1,00	} eL
H	pätsij	0,71-1,23	1,05	
T	täkij	0,77-0,92	0,83	} eP
R	täkij	0,53-0,77	0,64	
R	täkij	1,11-1,61	1,32	} eL
H	täkij	1,00-1,17	1,07	
T	kâij	0,59-0,86	0,71	} eP
R	kâij	0,97-1,27	1,10	
R	kâij	1,03-1,15	1,09	} eL
H	kâij	1,12-1,29	1,24	
T	täkij	0,59-0,67	0,62	} eP
R	täkij	0,56-0,66	0,62	
R	täkij	0,79-0,86	0,84	} eL
H	täkij	0,77-1,03	0,92	

Teise silbi vokaal kahe-
silbistes sõnades on eL-s
pinemad kui eP-s. Kolman-
davärtelistes sõnades on
II silbi vokaal lühem kui
I- ja II-värtelistes eP-s ja eL-s.

2. Teise silbi vokaalid mitme-silbistes sõnades.

a) Esmarvältelistes.

T	käb <i>l</i> ide	1,02-1,14	1,13	} ep
R	käb <i>l</i> ide	0,78-1,01	0,98	
R	käb <i>l</i> ide	0,94-1,20	1,05	} el
H	käb <i>l</i> ide	0,72-1,05	0,85	
T	käb <i>l</i> ide <i>ga</i>	0,87-1,28	0,99	} ep
R	käb <i>l</i> ide <i>ga</i>	0,71-1,00	0,91	
R	käb <i>l</i> ide <i>ga</i>	0,36-0,79	0,51	} el
H	käb <i>l</i> ide <i>ga</i>	0,77-1,03	0,92	

b) Teisevältelistes.

T	käpp <i>l</i> ea	0,87-0,99	0,93	} ep
R	käpp <i>l</i> ea	0,83-1,13	0,97	
R	käpp <i>l</i> ea	0,77-0,85	0,81	} el
H	käpp <i>l</i> ea	0,65-0,99	0,83	
T	käpp <i>l</i> ea <i>si</i>	0,69-1,05	0,86	} ep
R	käpp <i>l</i> ea <i>si</i>	0,71-0,93	0,82	
R	käpp <i>l</i> ea <i>si</i>	0,67-0,82	0,74	} el
H	käpp <i>l</i> ea <i>si</i>	0,99-1,28	1,08	
T	tärel <i>l</i> ta	0,65-0,81	0,75	} ep
R	tärel <i>l</i> ta	0,15-0,46	0,27	

R	tärepöytä	0,31-0,48	0,41	} ed
H	tärepöytä	0,61-0,69	0,65	
T	pätsyba	0,72-1,05	0,88	} ed
R	pätsyba	0,68-0,88	0,79	
R	pätsyba	0,71-0,94	0,83	} ed
H	pätsyba	0,92-1,12	1,02	
T	täpöiba	0,64-0,84	0,74	} ed
R	täpöiba	0,62-0,73	0,69	
R	täpöiba	0,56-0,74	0,66	} ed
H	täpöiba	0,83-0,93	0,86	
T	täpöitta	0,30-0,56	0,45	} ed
R	täpöitta	0,24-0,35	0,30	
R	täpöitta	0,26-0,37	0,32	} ed
H	täpöitta	0,32-0,58	0,43	
T	täpöibaasi	0,73-0,94	0,88	} ed
R	täpöibaasi	0,44-0,84	0,68	
R	täpöibaasi	0,30-0,62	0,46	} ed
H	täpöibaasi	0,67-0,91	0,74	

c) Kolmanda-vältoalistes.

T	käppäse	0,36-0,65	0,42	} ed
R	käppäse	0,27-0,53	0,37	
R	käppäse	0,41-0,59	0,52	} ed
H	käppäse	0,70-0,93	0,82	

T	käppäpöytä	0,39-0,74	0,54	} eP
R	käppäpöytä	0,19-0,24	0,22	
R	käppäpöytä	0,28-0,50	0,37	} eL
H	käppäpöytä	0,79-0,86	0,82	
T	käppäpöytäsi	0,36-0,44	0,41	} eP
R	käppäpöytäsi	0,52-0,82	0,66	
R	käppäpöytäsi	0,37-0,60	0,48	} eL
H	käppäpöytäsi	0,79-0,99	0,86	
T	tärkkämatka	0,31-0,73	0,55	} eP
R	tärkkämatka	0,25-0,30	0,28	
R	tärkkämatka	0,34-0,38	0,36	} eL
H	tärkkämatka	0,69-1,13	0,87	
T	tänsijma	0,49-0,80	0,67	} eP
R	tänsijma	0,26-0,34	0,29	
R	tänsijma	0,65-0,88	0,72	} eL
H	tänsijma	0,71-0,81	0,77	
T	täknijse	0,27-0,42	0,35	} eP
R	täknijse	0,26-0,40	0,30	
R	täknijse	0,24-0,37	0,25	} eL
H	täknijse	0,36-0,50	0,41	
T	täknijpeltä	0,27-0,37	0,30	} eP
R	täknijpeltä	0,19-0,22	0,20	

K	täkkijõetta	0,24-0,28	0,26	} eL
K	täkkijõetta	0,38-0,53	0,45	
T	täkkijõega	0,29-0,49	0,33	} eP
R	täkkijõega	0,34-0,53	0,41	
K	täkkijõega	0,22-0,31	0,27	} eL
K	täkkijõega	0,36-0,45	0,40	

Teise silbi vokaali praktilisel mitmesilbilistes sõnades ei ole selgeid erinevusi eP ja eL vahel. Kolmandavältilistes sõnades on II silbi vokaal lähem kui I- ja II-vältilistes (eP-s ja eL-s).

3. Kolmanda silbi vokaalid.

a) Esmaäärtelistes.

T	käbi ^õ el	0,87-1,33	1,13	} eP
R	käbi ^õ el	0,52-1,03	0,78	
R	käbi ^õ el	1,33-1,40	1,35	} eL
H	käbi ^õ el	1,12-1,44	1,28	
T	käbi ^õ el ^õ a	0,87-0,98	0,92	} eP
R	käbi ^õ el ^õ a	0,71-1,00	0,85	
R	käbi ^õ el ^õ a	1,31-1,53	1,45	} eL
H	käbi ^õ el ^õ a	1,10-1,42	1,21	

b) Teiseäärtelistes

T	käpp ^õ a ^õ el	0,65-1,20	0,89	} eP
R	käpp ^õ a ^õ el	0,69-1,18	0,85	
R	käpp ^õ a ^õ el	1,11-1,27	1,19	} eL
H	käpp ^õ a ^õ el	1,14-1,39	1,26	
T	käpp ^õ a ^õ el ^õ i	0,32-0,70	0,46	} eP
R	käpp ^õ a ^õ el ^õ i	0,54-0,74	0,66	
R	käpp ^õ a ^õ el ^õ i	0,48-0,63	0,54	} eL
H	käpp ^õ a ^õ el ^õ i	0,82-1,08	0,92	

T	kävlikket	1,02-1,11	1,05	} eP
R	kävlikket	0,91-1,18	1,05	
R	kävlikket	1,22-1,45	1,37	} eL
H	kävlikket	0,95-1,26	1,08	
T	kävlikket	0,43-0,55	0,47	} eP
R	kävlikket	0,30-0,58	0,36	
R	kävlikket	0,62-0,84	0,70	} eL
H	kävlikket	0,84-1,48	0,93	
T	täreattat	0,77-0,87	0,84	} eP
R	täreattat	0,31-1,01	0,56	
R	täreattat	1,33-1,62	1,41	} eL
H	täreattat	1,15-1,37	1,29	
T	pätsiet	0,73-1,02	0,88	} eP
R	pätsiet	0,47-1,25	0,91	
R	pätsiet	1,22-1,25	1,24	} eL
H	pätsiet	1,05-1,51	1,28	
T	täriet	0,65-1,42	0,96	} eP
R	täriet	0,70-1,04	0,89	
R	täriet	0,74-1,23	0,83	} eL
H	täriet	1,02-1,14	1,06	
T	täritat	⁶² 0,80-0,80	0,70	} eP
R	täritat	0,48-0,63	0,54	

R	täsiittäjä	1,04-1,13	1,07	} eL
R	täsiittäjä	1,09-1,35	1,22	
T	täsiöppi	0,72-0,84	0,78	} eP
R	täsiöppi	0,44-0,77	0,65	
R	täsiöppi	0,48-0,78	0,66	} eL
H	täsiöppi	1,02-1,10	1,06	

c) Kolmanda väittelises.

T	käppaste	0,56-1,14	0,90	} eP
R	käppaste	0,61-0,83	0,74	
R	käppaste	1,08-1,27	1,20	} eL
H	käppaste	1,19-1,52	1,30	
T	käppasteke	0,69-0,90	0,79	} eP
R	käppasteke	0,19-0,24	0,23	
R	käppasteke	0,44-0,56	0,49	} eL
H	käppasteke	0,79-1,00	0,93	
T	käppastekeasi	0,44-1,02	0,84	} eP
R	käppastekeasi	0,31-0,53	0,45	
R	käppastekeasi	0,50-1,01	0,72	} eL
H	käppastekeasi	0,79-0,87	0,84	
T	tärkkamppi	0,41-0,57	0,48	} eP
R	tärkkamppi	0,21-0,27	0,24	

K	tärkkampli	0,34-0,38	0,36	} eL
H	tärkkampli	0,88-1,18	0,98	
T	täksimpi	0,70-1,26	1,04	} eP
R	täksimpi	0,75-1,26	0,93	
R	täksimpi	0,95-1,39	1,14	} eL
H	täksimpi	0,94-1,65	1,42	
T	täkkipi	0,55-1,02	0,77	} eP
R	täkkipi	0,34-0,80	0,60	
R	täkkipi	0,74-1,15	0,99	} eL
H	täkkipi	1,27-1,49	1,41	
T	täkkipiä	0,65-0,84	0,68	} eP
R	täkkipiä	0,24-0,34	0,29	
R	täkkipiä	0,31-0,56	0,48	} eL
H	täkkipiä	0,62-0,82	0,75	
T	täkkipiäsi	0,68-0,91	0,81	} eP
R	täkkipiäsi	0,34-0,73	0,53	
R	täkkipiäsi	0,64-0,67	0,65	} eL
H	täkkipiäsi	0,85-1,19	1,03	

Kolmanda silbi vokaal näib üldiselt eL-s pikem kui eP-s. I silbi vältel vahetus ei mõju III silbi vokaalile - igatahes selgeid erinevusi vältete järgi ei ole märgata (eP-s ja eL-s).

6) Tussvõrdelised

T räppaadi	0,95-1,45	1,26	} eP
R räppaadi	0,89-1,06	0,96	
R räppaadi	1,18-1,54	1,40	
R räppaadi	1,21-1,44	1,33	
T täieadi	0,72-1,06	0,84	} eP
R täieadi	0,57-0,70	0,64	
R täieadi	0,83-1,01	0,98	
R täieadi	1,30-1,48	1,44	

4. Neljanda silbi vokaalid.

a) Esimärvähtelistes.

T	käbiseeɔɔ	0,87-0,98	0,94	} eP
R	käbiseeɔɔ	0,71-1,00	0,85	
R	käbiseeɔɔ	1,31-1,53	1,45	} eL
H	käbiseeɔɔ	1,09-1,42	1,21	

b) Teisevähtelistes

T	käppavaaɔɔ	0,95-1,45	1,26	} eP
R	käppavaaɔɔ	0,84-1,06	0,96	
R	käppavaaɔɔ	1,18-1,54	1,40	} eL
H	käppavaaɔɔ	1,21-1,44	1,33	
T	tävisaaɔɔ	0,72-1,06	0,84	} eP
R	tävisaaɔɔ	0,57-0,70	0,64	
R	tävisaaɔɔ	0,83-1,01(0,98)		} eL
H	tävisaaɔɔ	1,30-1,48(1,44)		

e) Kolmandavärtelistes.

T	käppaseedid	0,74-0,96	0,83	} eP
R	käppaseedid	0,57-1,18	0,87	
R	käppaseedid	1,11-1,39	1,31	} eL
H	käppaseedid	0,97-1,10	1,05	
T	käppaseedid	0,72-0,94	0,82	} eP
R	käppaseedid	0,57-1,05	0,77	
R	käppaseedid	0,93-1,06	0,98	} eL
H	käppaseedid	1,00-1,28	1,19	
T	tärkkamallid	0,73-1,02	0,90	} eP
R	tärkkamallid	0,91-1,08	1,01	
R	tärkkamallid	0,89-1,30	1,16	} eL
H	tärkkamallid	0,88-0,95	0,90	
T	täkkiseedid	0,59-0,75	0,66	} eP
R	täkkiseedid	0,60-1,08	0,86	
R	täkkiseedid	1,19-1,41	1,30	} eL
H	täkkiseedid	0,86-1,05	0,94	
T	täkkiseedid	0,54-0,87	0,69	} eP
R	täkkiseedid	0,79-1,04	0,87	
R	täkkiseedid	0,41-1,01	0,86	} eL
H	täkkiseedid	0,98-1,18	1,06	

Neljanda silbi vokaal
 on eL-s pikem kui eP-s.
 Neljandas silbis ei ole tunda
 1 silbi väite vaheldust.
 (eP-s ja eL-s)

Näidiselt järgnevide vokaa-
 lide kohta võiks öelda, et
 ei ole märgata, et kauge-
 mal sähne sees vokaalide
 selget lähenuvist võrel-
 des teise silbiga (eP-s jä
 eL-s).

Lisa 1. :

	$\bar{a}$
T	1.00

R	0.94
---	------

K	0.78
---	------

H	0.71
---	------

Tõnnemide loetelu.

Tõnnemide loetelus on toodud igal näitel keskmised relativised pikused igal neljal katselisel.

R	1.11	0.82	0.86	(1.28)
---	------	------	------	--------

K	0.87	1.02	0.87	1.23
---	------	------	------	------

	$\bar{a}$	$\bar{b}$	$\bar{c}$	$\bar{d}$	$\bar{e}$	
T	1.02	0.72	1.13	0.99	1.13	1.00

R	1.22	0.91	1.09	0.98	1.01	0.78
---	------	------	------	------	------	------

K	1.23	0.71	0.85	1.05	0.83	1.35
---	------	------	------	------	------	------

H	0.89	1.22	0.81	0.85	0.93	1.38
---	------	------	------	------	------	------

	f	$\hat{a}$
T	1,00	1,00
R	0,94	1,06
K	0,78	1,22
H	0,78	1,19

	κ	$\hat{a}$	B	$\hat{i}$
T	(0,87)	0,81	1,17	1,12
R	1,38	0,83	0,98	1,04
K	1,11	0,82	0,86	(1,28)
H	0,87	1,02	0,87	1,23

	κ	$\hat{a}$	B	i	d	e
T	1,02	0,72	1,13	0,99	1,13	1,00
R	1,22	0,91	1,09	0,98	1,01	0,78
K	1,23	0,71	0,85	1,05	0,83	1,35
H	0,89	1,22	0,81	0,85	0,93	1,28

	<u>κ</u>	<u>ä</u>	<u>β</u>	<u>i</u>	<u>ɔ</u>	<u>ε</u>	<u>o</u>	<u>a</u>
T	1,16	0,89	1,19	0,99	1,10	0,92	0,83	0,94
R	1,57	0,97	0,91	0,91	0,90	0,84	0,99	0,85
R (1,37)	0,89	0,79	0,51	1,15	0,56	1,27	1,45	
R	0,95	1,22	0,95	0,92	1,00	0,92	0,82	1,21

	<u>κ</u>	<u>ä</u>	<u>β</u>	<u>l</u>	<u>i</u>	<u>κ̂</u>
T	0,88	0,66	1,08	0,82	0,36	2,16
R	(1,01)	0,78	0,83	0,75	0,24	2,39
R	(1,24)	0,76	0,74	0,89	0,49	2,06
R	(0,82)	0,75	0,68	0,78	1,07	1,85

	<u>κ</u>	<u>ä</u>	<u>β</u>	<u>l</u>	<u>i</u>	<u>κ̂κ</u>	<u>u</u>
T	1,05	0,69	1,24	0,73	0,40	1,82	1,05
R	0,98	0,84	0,96	0,65	0,26	2,23	1,05
R	1,30	0,71	0,70	0,86	0,50	1,56	1,37
R	(1,01)	0,79	0,76	1,20	0,56	1,59	1,08

	<u>κ</u>	<u>ä</u>	<u>β</u>	<u>l</u>	<u>i</u>	<u>κ̂κ</u>	<u>u</u>	<u>ε̂</u>
T	0,99	0,74	1,06	0,71	0,33	1,34	0,47	2,30
R	1,08	0,79	0,89	0,72	0,24	1,80	0,36	2,12
R	1,08	0,71	0,78	0,79	0,52	1,30	0,70	2,09
R	(1,18)	0,85	0,79	0,86	0,38	1,27	0,93	2,08

	<u>κ</u>	<u>ä</u>	<u>̄p</u>
J	(0,61)	0,36	1,96
R	(0,95)	0,44	1,59
R	(0,96)	0,39	1,61
H	0,64	0,82	1,54

	<u>κ</u>	<u>ä</u>	<u>̄p̄</u>	<u>à</u>
J	0,83	0,57	1,53	1,05
R	(1,13)	0,55	1,38	1,01
R	1,44	0,45	1,02	1,09
H	(0,76)	0,95	0,94	1,30

	<u>κ</u>	<u>ä</u>	<u>̄p̄</u>	<u>a</u>	<u>o</u>	<u>a</u>
J	1,07	0,61	1,51	0,93	0,97	0,89
R	(1,11)	0,57	1,50	0,97	1,02	0,85
R	1,35	0,44	1,32	0,81	0,90	1,19
H	0,95	0,97	0,99	0,83	0,99	1,26

	<u>κ</u>	<u>ä</u>	<u>̄p̄</u>	<u>a</u>	<u>o</u>	<u>a</u>	<u>o</u>	<u>i</u>
J	1,26	0,75	1,75	0,86	0,79	0,46	0,84	1,26
R	1,71	0,75	1,41	0,68	0,91	0,66	0,92	0,96
R	1,45	0,62	1,53	0,74	0,83	0,54	0,88	1,40
H	0,94	1,12	1,14	1,08	0,73	0,92	0,82	1,33

	<u>κ</u>	<u>ä</u>	<u>þp</u>	<u>a</u>
J	0,64	0,40	2,30	0,65
R	(0,94)	0,41	2,41	0,44
K	0,97	0,32	1,96	0,75
H	0,78	0,93	1,37	0,92

	<u>κ</u>	<u>ä</u>	<u>þp</u>	<u>a</u>	<u>o</u>	<u>e</u>
J	0,95	0,54	2,52	0,42	0,66	0,90
R	1,52	0,52	2,02	0,37	0,83	0,74
K	1,26	0,38	2,00	0,52	0,64	1,20
H	0,92	1,04	1,26	0,82	0,79	1,20

	<u>κ</u>	<u>ä</u>	<u>þp</u>	<u>a</u>	<u>o</u>	<u>e</u>	<u>o</u>	<u>a</u>
J	1,05	0,61	2,65	0,54	0,77	0,79	0,76	0,83
R	(1,49)	0,55	2,43	0,22	1,08	0,23	1,25	0,87
K	1,35	0,49	2,12	0,37	0,89	0,49	1,05	1,31
H	1,07	1,10	1,30	0,82	0,89	0,93	0,82	1,05

	<u>κ</u>	<u>ä</u>	<u>þp</u>	<u>a</u>	<u>o</u>	<u>e</u>	<u>o</u>	<u>a</u>	<u>o</u>	<u>i</u>
J	1,08	0,61	2,62	0,41	0,94	0,84	0,96	0,82	0,77	0,95
R	1,78	0,56	2,13	0,66	0,84	0,45	0,80	0,77	1,16	0,81
K	1,24	0,87	1,86	0,48	0,96	0,72	0,78	0,98	0,87	1,49
H	0,84	1,08	1,43	0,86	0,80	0,84	0,82	1,19	0,96	1,18

	κ	$\bar{a}$	$\bar{i}$	s
J	0,71	1,58	1,16	0,55
R	1,01	1,25	1,15	(0,52)
R	(0,75)	1,02	1,23	0,88
H	0,57	1,71	0,92	0,80

	κ	$\hat{a}$	τ
J	0,76	1,68	0,56
R	0,80	1,51	0,59
K	0,97	1,34	0,69
H	0,52	1,88	0,60

	κ	$\bar{a}$	τ	$\bar{i}$
J	0,94	1,75	0,49	0,82
R	1,35	1,49	0,56	0,85
R	(0,83)	1,36	0,47	1,32
H	0,66	1,57	0,52	1,25

	κ	$\hat{a}$	τ	u
J	0,87	2,05	0,37	0,71
R	1,15	1,37	0,62	1,10
R	0,79	1,74	0,38	1,09
H	0,57	1,67	0,42	1,24

	<u>p</u>	<u>ä</u>	<u>l</u>	<u>κ</u>
J	0,80	0,46	0,43	2,30
R	0,56	0,21	0,86	2,34
Q	(0,85)	0,50	0,47	2,13
H	0,77	0,59	0,86	1,78

	<u>p</u>	<u>ä</u>	<u>l</u>	<u>o</u>	<u>i</u>
J	1,21	0,89	0,80	1,24	0,86
R	0,98	0,69	1,30	1,19	0,83
Q	1,26	0,58	0,78	0,98	1,40
H	0,89	0,72	1,02	0,99	1,38

	<u>p</u>	<u>ä</u>	<u>l</u>	<u>κκ</u>	<u>u</u>
J	0,97	0,63	0,49	2,14	0,76
R	0,85	0,29	0,67	2,40	0,79
Q	1,02	0,44	0,59	1,86	1,08
H	(0,82)	0,71	0,83	1,51	1,09

	<u>p</u>	<u>ä</u>	<u>t</u>	<u>s</u>
J	0,95	0,41	1,99	0,65
R	(0,85)	0,40	1,70	0,97
Q	0,98	0,66	1,88	0,45
H	0,76	0,98	1,62	0,63

	<u>p</u>	<u>ä</u>	<u>t</u>	<u>s</u>	<u>i</u>
T	1,13	0,73	1,35	0,62	1,17
R	1,01	0,87	1,28	0,73	1,11
K	0,93	0,78	1,34	0,46	1,49
H	0,83	0,99	1,12	0,59	1,45

	<u>p</u>	<u>ä</u>	<u>t</u>	<u>s</u>	<u>i</u>	<u>o</u>	<u>a</u>
T	1,20	0,82	1,41	0,69	0,88	1,17	0,88
R	1,21	0,83	0,98	1,03	0,79	1,24	0,91
K	1,13	0,93	1,39	0,49	0,83	0,99	1,24
H	0,98	1,17	1,03	0,65	1,02	0,88	1,28

	<u>p</u>	<u>ä</u>	<u>t</u>	<u>s</u>	<u>i</u>
T	0,82	0,48	2,42	0,44	0,82
R	0,91	0,54	2,19	0,55	0,79
K	(0,75)	0,57	1,99	0,59	1,00
H	0,84	0,79	1,55	0,77	1,05

	<u>r</u>	<u>ä</u>	<u>η</u>	<u>k</u>
T	0,70	0,64	1,12	1,54
R	0,67	0,35	0,65	2,33
K	0,41	0,53	0,52	2,54
H	0,46	0,49	0,61	2,43

	<u>z</u>	<u>ä</u>	<u>η</u>	<u>β</u>	<u>à</u>
T	(0,72)	0,77	0,94	1,38	1,12
R	0,71	0,67	1,10	1,19	4,30
R	0,58	0,70	0,65	1,28	1,79
H	0,74	0,60	0,75	1,55	1,35

	<u>z</u>	<u>ä</u>	<u>η</u>	<u>κκ</u>	<u>a</u>
T	0,59	0,64	1,07	1,88	0,71
R	0,67	0,43	0,82	2,43	0,65
R	0,48	0,49	0,60	2,18	1,25
H	0,55	0,54	0,55	2,42	0,93

	<u>s</u>	<u>ä</u>	<u>m</u>	<u>β</u>
T	0,64	0,22	0,90	2,24
R	0,74	0,26	0,62	2,39
R	0,73	0,39	0,33	2,56
H	(0,72)	0,56	0,57	2,09

	<u>s</u>	<u>ä</u>	<u>m</u>	<u>β</u>	<u>ι</u>
T	0,80	0,88	1,08	1,11	1,13
R	0,80	0,59	1,01	1,43	1,16
R	0,95	0,63	0,47	1,24	1,47
H	0,87	0,64	0,78	1,23	1,48

	<u>s</u>	<u>ä</u>	<u>m</u>	<u>pp</u>	<u>u</u>
T	0,87	0,66	0,56	2,18	0,73
R	0,82	0,28	0,75	2,49	0,64
K	0,95	0,47	0,43	2,15	1,00
H	0,71	0,50	0,67	1,87	1,25

	<u>s</u>	<u>ä</u>	<u>z</u>	<u>k</u>
T	(0,97)	0,53	0,44	2,06
R	0,72	0,23	0,83	2,21
K	—	0,64	0,44	1,92
H	0,68	0,98	0,60	1,73

	<u>s</u>	<u>ä</u>	<u>z</u>	<u>ö</u>	<u>i</u>
T	1,22	0,84	0,74	1,04	1,08
R	1,04	0,49	1,26	1,29	0,92
K	—	0,74	0,70	1,11	1,44
H	0,87	0,93	0,80	0,98	1,42

	<u>s</u>	<u>ä</u>	<u>z</u>	<u>κκ</u>	<u>i</u>
T	0,85	0,61	0,57	2,23	0,73
R	0,80	0,37	0,67	2,43	0,73
K	—	0,58	0,47	1,96	0,98
H	0,76	0,70	0,72	1,68	1,13

	<u>t</u>	<u>ä</u>	<u>κ</u>	<u>s</u>
$\mathcal{F}$	0,92	0,36	1,78	0,93
$\mathcal{R}$ (0,82)	0,41	1,89	0,83	
$\mathcal{K}$ (1,17)	0,58	1,54	0,77	
$\mathcal{H}$	0,62	0,85	1,31	1,22

	<u>t</u>	<u>ä</u>	<u>κ</u>	<u>s</u>	<u>i</u>
$\mathcal{T}$	1,13	0,60	1,35	0,79	1,11
$\mathcal{R}$	1,06	0,69	1,27	1,00	0,98
$\mathcal{K}$ (1,28)	0,67	0,99	0,71	1,49	
$\mathcal{H}$	0,92	0,96	0,94	0,92	1,26

	<u>t</u>	<u>ä</u>	<u>κ</u>	<u>s</u>	<u>i</u>
$\mathcal{T}$	0,92	0,30	2,10	0,84	0,83
$\mathcal{R}$	0,87	0,34	2,16	0,91	0,64
$\mathcal{K}$	1,14	0,52	1,50	0,73	1,32
$\mathcal{H}$	0,78	0,71	1,38	1,00	1,07

	<u>t</u>	<u>ä</u>	<u>κ</u>	<u>s</u>	<u>i</u>	<u>m</u>	<u>a</u>
$\mathcal{T}$	1,04	0,37	2,15	0,86	0,67	0,87	1,04
$\mathcal{R}$	1,05	0,41	2,24	1,07	0,29	1,02	0,93
$\mathcal{K}$	1,45	0,68	1,21	0,91	0,72	0,89	1,14
$\mathcal{H}$	0,99	0,87	1,21	0,89	0,77	0,94	(1,42)

	<u>t</u>	<u>ä</u>	<u>z</u>	<u>o</u>	<u>a</u>	<u>h</u>	<u>a</u>
T	1,04	0,57	0,56	1,06	0,75	2,12	0,84
R	(0,99)	0,59	0,88	1,50	0,27	2,20	0,56
R	(1,38)	0,53	0,55	0,88	0,41	1,94	1,41
H	1,03	0,87	0,66	0,92	0,65	1,57	1,29

	<u>t</u>	<u>ä</u>	<u>z</u>	<u>κκ</u>	<u>a</u>	<u>m</u>	<u>a</u>	<u>h</u>	<u>a</u>
T	1,03	0,44	0,66	2,12	0,55	0,84	0,48	1,98	0,90
R	(0,97)	0,39	0,68	2,00	0,28	1,53	0,24	1,89	1,01
R	1,31	0,49	0,70	1,62	0,36	1,37	0,36	1,62	1,16
H	0,98	0,70	0,72	1,43	0,87	0,80	0,98	1,60	0,90

	<u>t</u>	<u>ä</u>	<u>κ</u>
T	0,63	0,98	1,39
R	0,94	0,99	1,07
R	—	0,97	1,03
H	0,62	1,37	1,02

	<u>t</u>	<u>ä</u>	<u>o</u>	<u>i</u>
T	0,99	1,63	0,69	0,68
R	1,16	1,23	0,82	0,78
R	1,13	1,13	0,76	1,01
H	0,67	1,49	1,62	1,22

	<u>t</u>	<u>ā</u>	<u>o</u>	<u>i</u>	<u>o</u>	<u>a</u>
T	1,14	1,55	0,80	0,74	0,81	0,96
R	(1,20)	1,66	0,77	0,69	0,82	0,89
R	1,32	1,25	0,85	0,66	0,83	1,09
H	0,92	1,42	0,83	0,86	0,89	1,06

	<u>t</u>	<u>ā</u>	<u>o</u>	<u>i</u>	<u>h</u>	<u>a</u>
T	1,08	1,02	0,93	0,45	1,82	0,70
R	0,91	1,54	0,87	0,30	1,83	0,54
R	1,16	1,04	0,75	0,32	1,65	1,07
H	0,90	1,30	0,77	0,43	1,36	1,22

	<u>t</u>	<u>ā</u>	<u>o</u>	<u>i</u>	<u>o</u>	<u>a</u>	<u>o</u>	<u>i</u>
T	1,30	1,68	0,99	0,88	0,80	0,78	0,72	0,84
R	1,63	1,70	0,97	0,68	0,87	0,65	0,88	0,64
R	1,67	1,52	1,07	0,46	0,85	0,66	(0,90)	0,88
H	1,00	1,45	0,91	0,74	0,76	1,06	0,73	(1,44)

	<u>t</u>	<u>ā</u>	<u>κκ</u>	<u>i</u>
T	0,74	1,23	1,41	0,62
R	(0,93)	1,18	1,22	0,62
R	—	0,85	1,31	0,84
H	0,63	1,28	1,17	0,92

	<u>t</u>	<u>ā</u>	<u>κκ</u>	<u>i</u>	<u>ɔ</u>	<u>e</u>
J	1,08	1,40	1,68	0,35	0,72	0,77
R	(1,33)	1,55	1,55	0,30	0,75	0,60
R	1,12	1,14	1,48	0,26	0,99	0,99
R	0,84	1,24	1,32	0,41	0,77	1,41

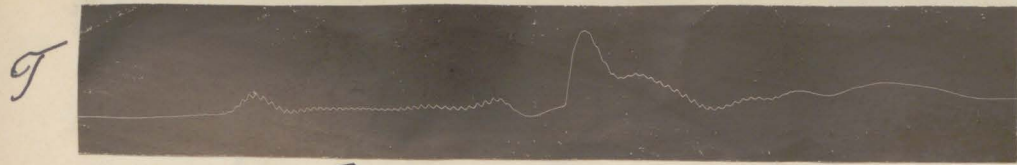
	<u>t</u>	<u>ā</u>	<u>κκ</u>	<u>i</u>	<u>ɔ</u>	<u>e</u>	<u>ʃ</u>	<u>a</u>
J	1,14	1,15	1,62	0,30	0,82	0,68	1,62	0,66
R	1,08	1,37	1,48	0,20	1,07	0,29	1,67	0,86
R	1,24	1,09	1,27	0,26	0,68	0,48	1,67	1,30
R	(1,09)	1,03	1,31	0,45	0,80	0,75	1,69	0,94

	<u>t</u>	<u>ā</u>	<u>κκ</u>	<u>i</u>	<u>ɔ</u>	<u>e</u>	<u>θ</u>	<u>a</u>	<u>θ</u>	<u>i</u>
J	1,47	1,55	1,64	0,33	0,97	0,81	0,68	0,69	0,70	1,09
R	1,69	1,56	1,45	0,41	0,87	0,53	0,76	0,87	1,06	0,79
R	(1,48)	1,43	1,28	0,27	0,99	0,65	0,95	0,86	0,88	1,35
R	0,96	1,28	1,35	0,40	0,87	1,03	0,74	1,06	1,00	1,30

Lisa 2. :

Näiteid.

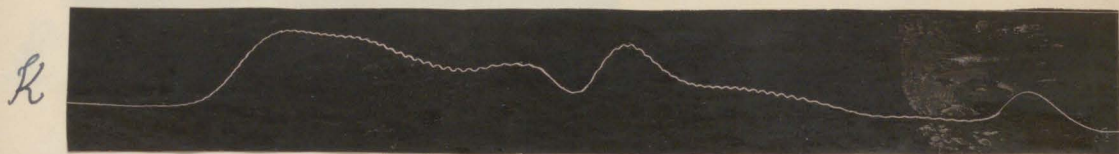
Färgnevatel lehekülgedel on näiteid — igast sõnast üks näide igalt nylalt katsealuselt. Näidete vaatlemisel ja võrdlemisel pandagu tähele asjaolu, et kirmograaf ei liiku üldi iga kord rihesuguselt, olgugi et kirmograafi liikumiskiirus oli alati 45. Sellepärast on lisatud ka sajandiksekundite näiteid kahesugusest liikumisest. Mõõtmist see ei ole seganud, sest igale riksikule trassele on võetud ajaüksused.

j   â   p   ea   l

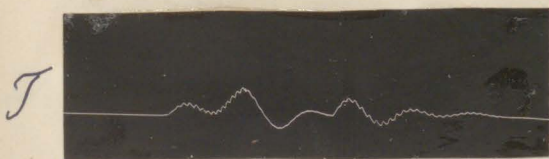
j   â   p   ea   l

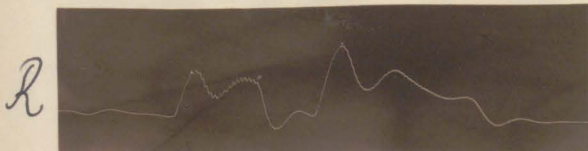
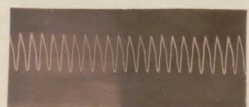
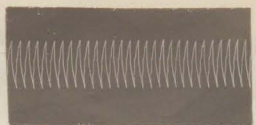
j   â   p   â   l

j   â   p   â   l

κ   â   B   ì

κ   â   B   ì

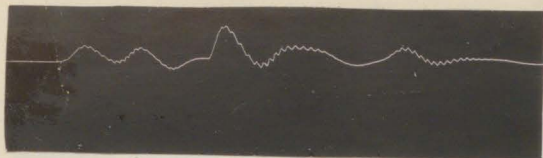
κ   â   B   ì

H

κ ä Β ì

T

κ ä Β i d e

R

κ ä Β i d e

R

κ ä Β i d e

H

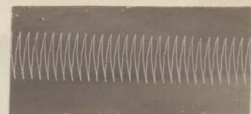

κ ä Β i d e

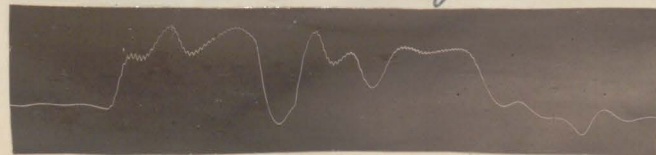
T

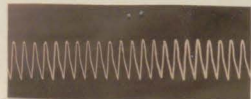
κ ä Β i d e g a

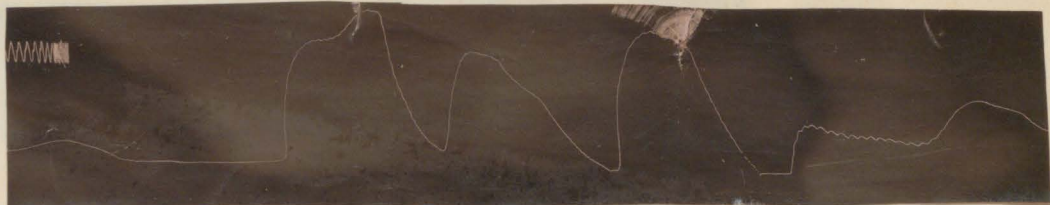
R

κ ä Β i d e g a

K

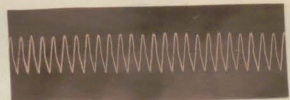
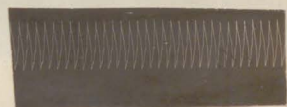
κ ä β ι δ ε β α

H

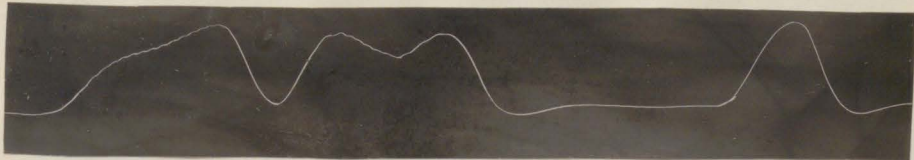
κ ä β ι δ ε β α

J

κ ä β λ ι κ̂

R

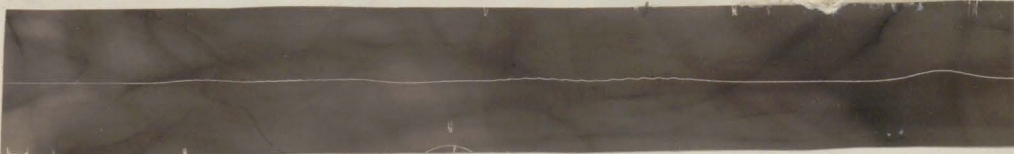
κ ä β λ ι κ̂

R

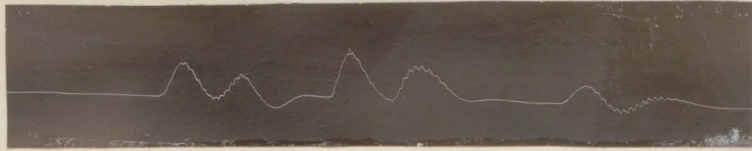
κ ä β λ ι κ̂

H

κ ä β λ ι κ̂

T

k ä B l i k k u

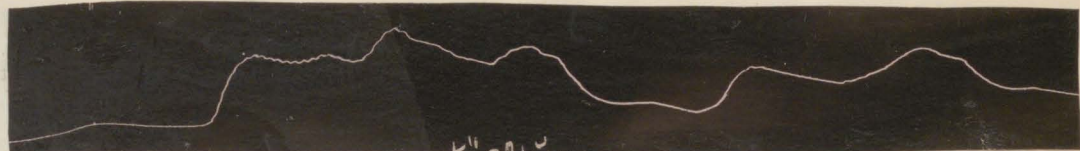
R

kääblikum

k ä B l i k k u

R

k ä B l i k k u

H

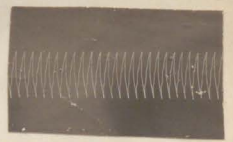
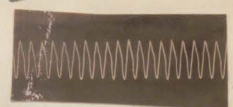

k ä B l i k k u

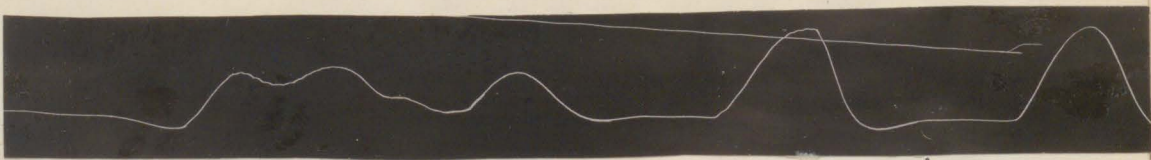
T

k ä B l i k k u t

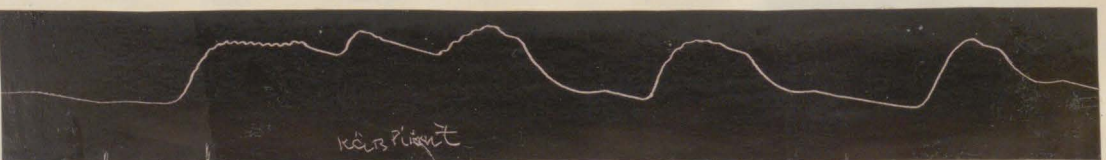

R

k ä B l i k k u t

R

kääblikum t

k ä B l i k k u t

к ä В л и кк м ъ

к ä ф

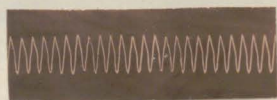
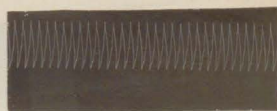
к ä ф

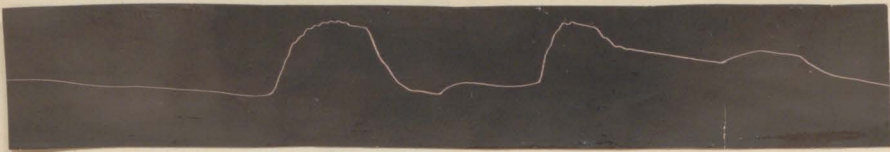
к ä ф

к ä ф

к ä фр а

к ä фр а

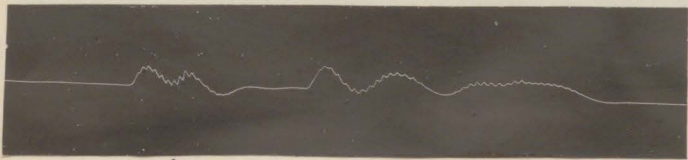

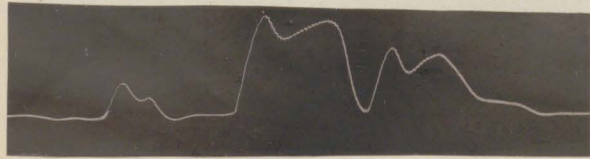
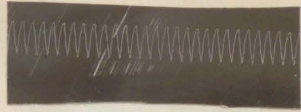
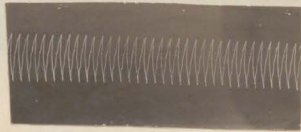
к ä þр а

к ä þр а

к ä þр а Ө а

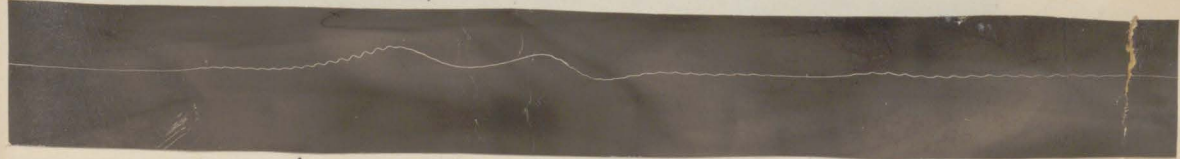

к ä þр а Ө а

карага

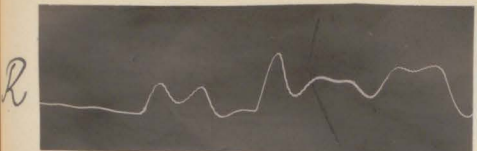
к ä þр а Ө а

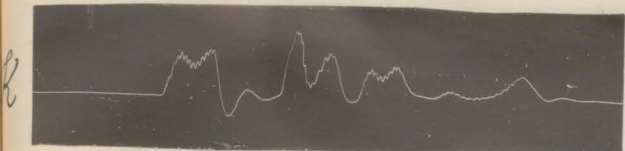
к ä þр а Ө а

к ä þр а Ө а ɨ

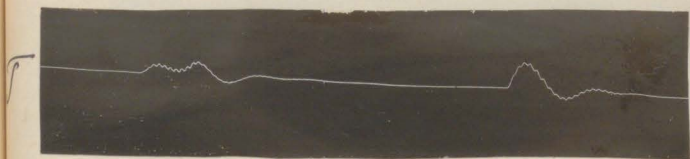
к а ѣраваби

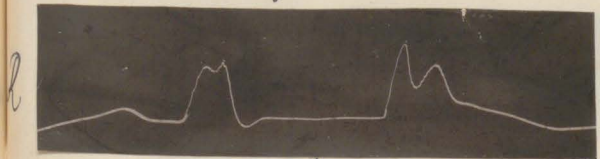
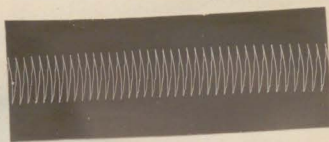
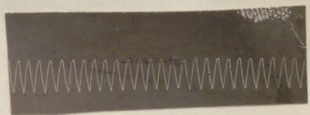
к а ѣраваби

к а ѣр а б аби

к а ѣр а

к а ѣр а

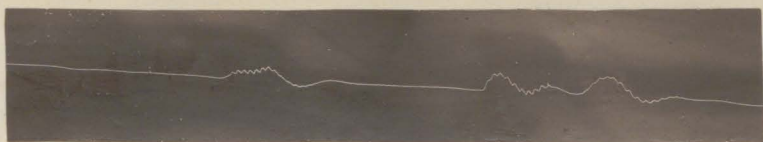

к а ѣр а

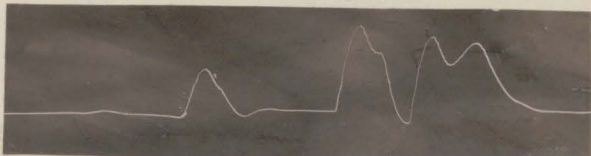
к а ѣр а

T

к ä ðр а д е

R

к ä ðр а д е

R

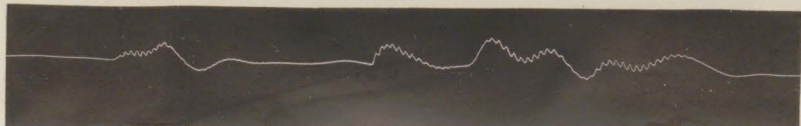
к ä ðр а д е

H

к ä ðр а д е

T

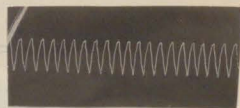
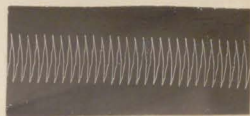

к ä ðр а д е ъ а

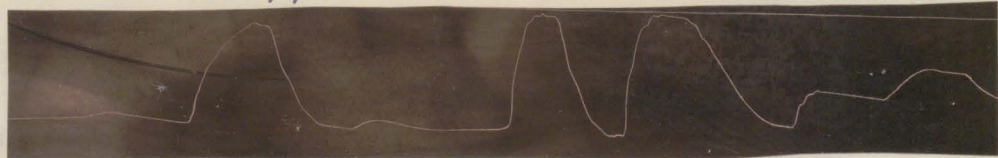
R

к ä ðр а д е ъ а

R

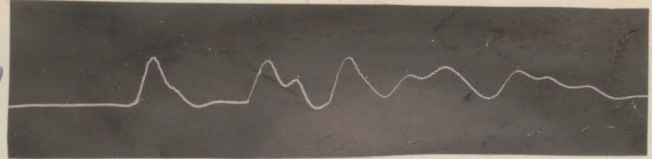
к ä ðр а д е ъ а

κ ä þp a d e ʘ a

κ ä þp a d e ʘ a ʘ i

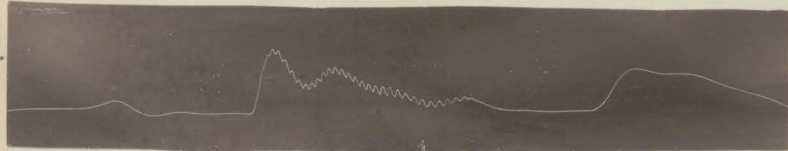
κ ä þp a d e ʘ a ʘ i

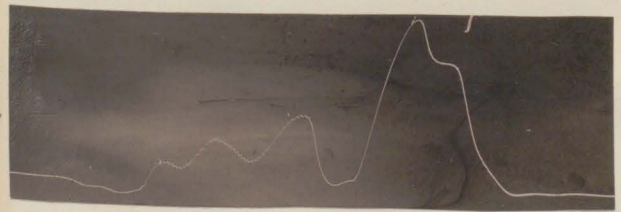
κ ä þp a d e ʘ a ʘ i

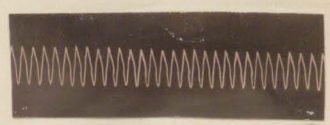
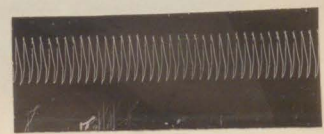
κ ä þp a d e ʘ a ʘ i

κ ǟ k̄ s

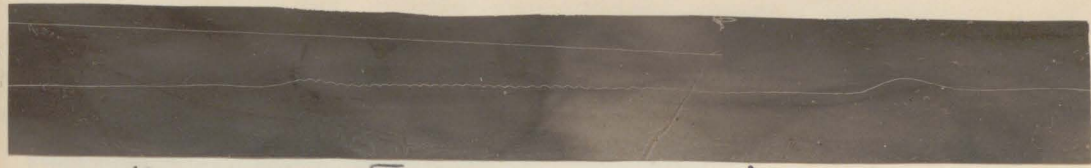

κ ǟ k̄ s

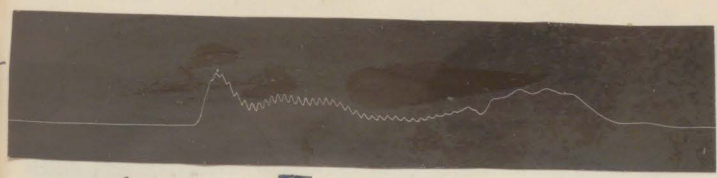

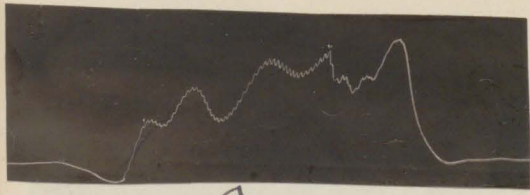
kaars
 κ ā k̂ s

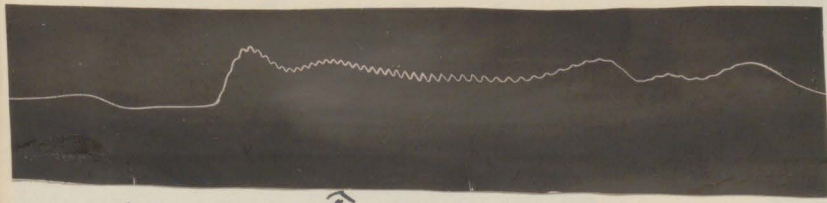
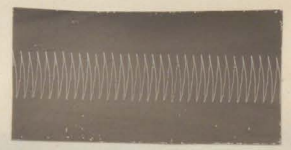
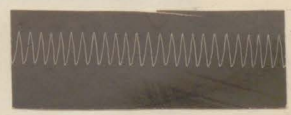
κ ā k̂ s

κ â r̂

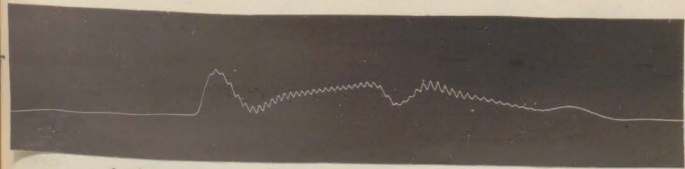
κ â r̂

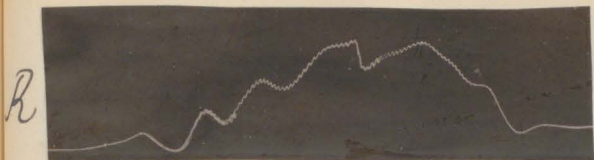
κ â r̂

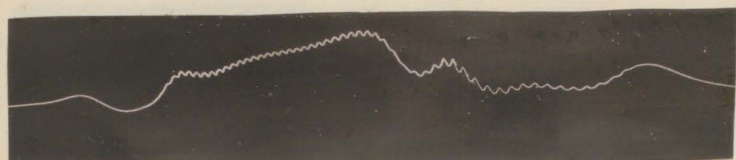
κ â r̂

κ ā r̂ ù

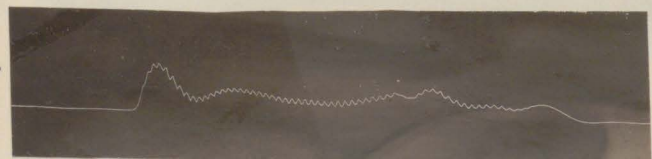
κ ā r ì

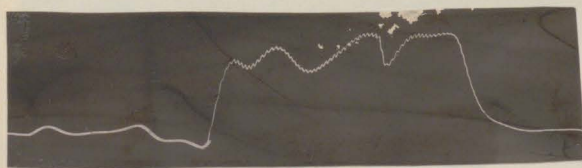
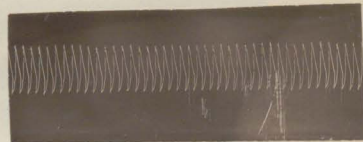
κ ā r ì

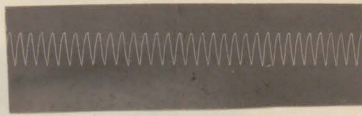
κ ā r ì

κ â r u

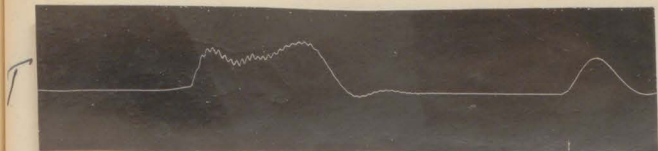
κ â r u

κ â r u

κ â r u

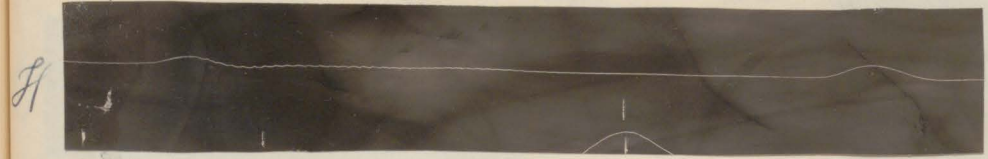
p ä l k

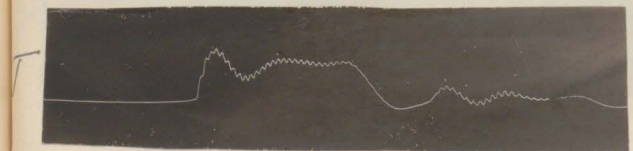
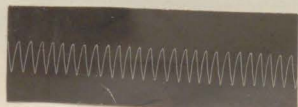
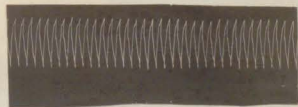
p ä l k

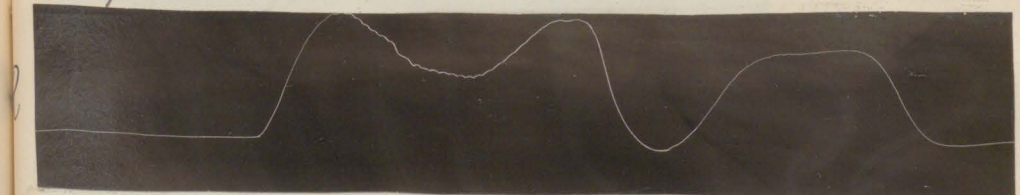
p ä l k

p ä l k

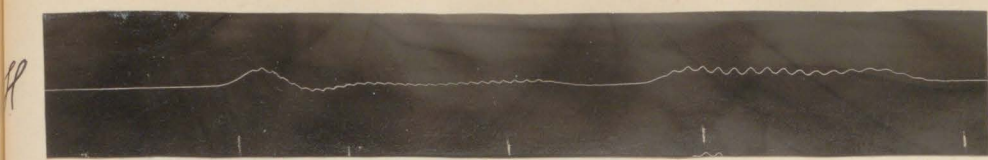
p ä l @ ì

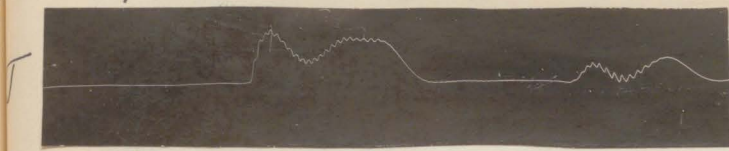
p ä l @ ì

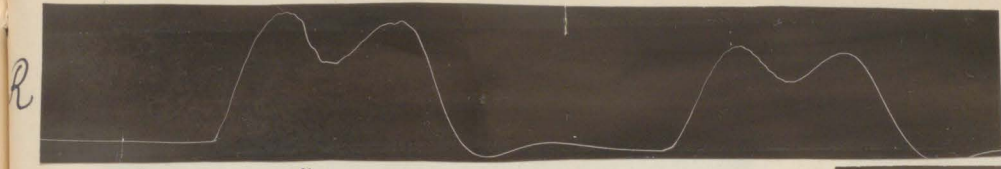
p ä l @ ì

p ä l o ü

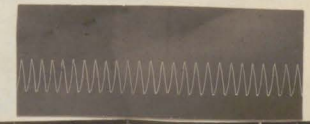
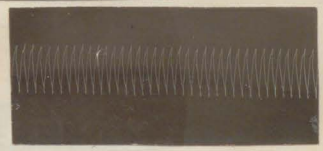
p ä l k k u

p ä l k k u

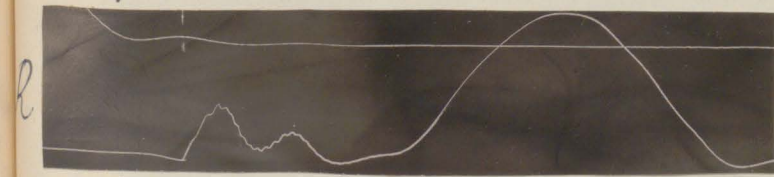
p ä l k k u

p ä l k k u

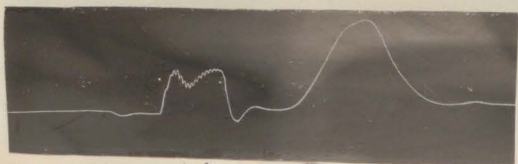

p ä t s

p ä t s

K

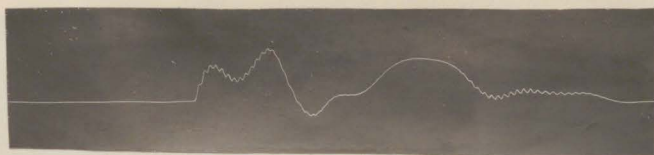
p ä t s

H

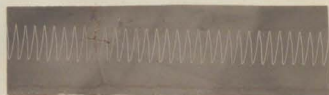

p ä t s

J

p ä t s i

R

p ä t s i

K

p ä t s i

H

p ä t s i

J

p ä t s i a

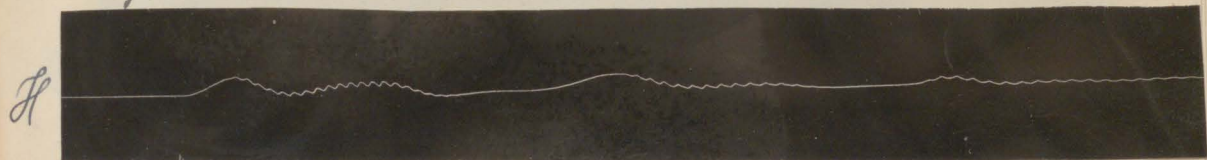
R

p ä t s i ɔ a

R

p ä t s i ɔ a

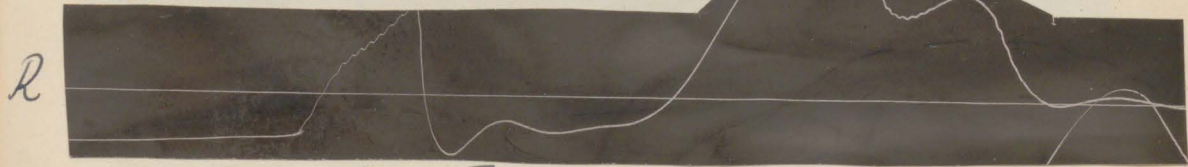
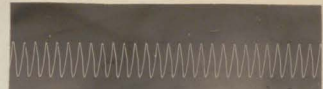
H

p ä t s i ɔ a

T

p ä t̄ s i

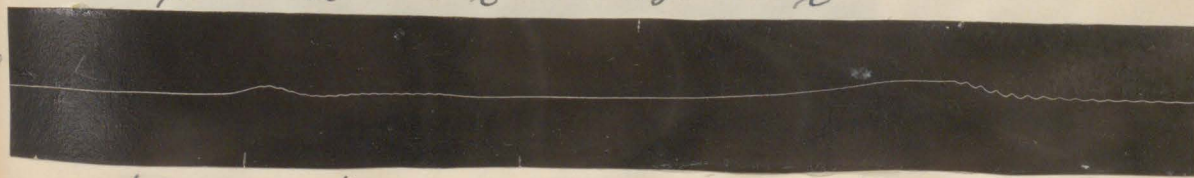
R

p ä t̄ s i

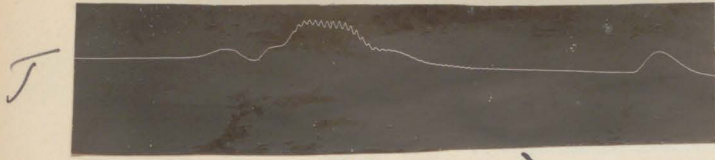

R

p ä t̄ s i

p ä t̄ s i

r ä η · k̇

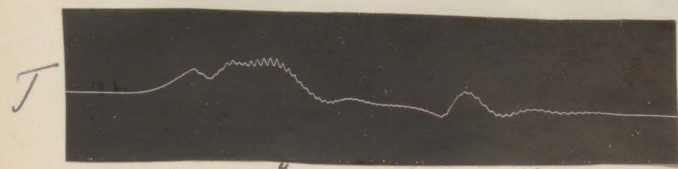
r ä η k̇

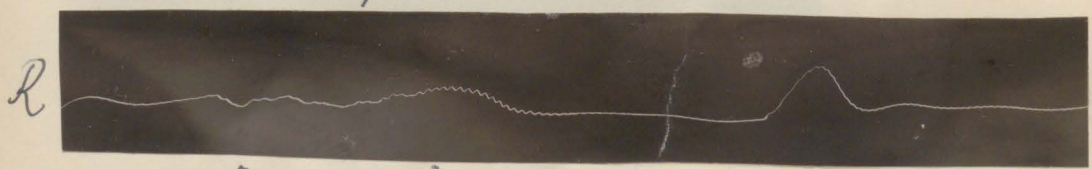
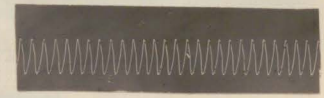
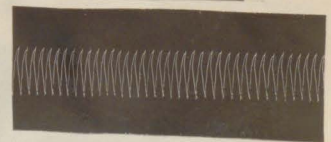
r ä η k̇

r ä η k̇

r ä η ⊖ à

r ä η ⊖ à

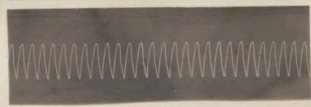
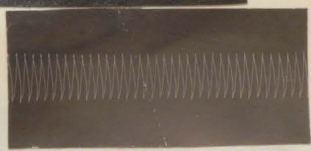
ränga

r ä η ⊖ à

H

z ä η θ a

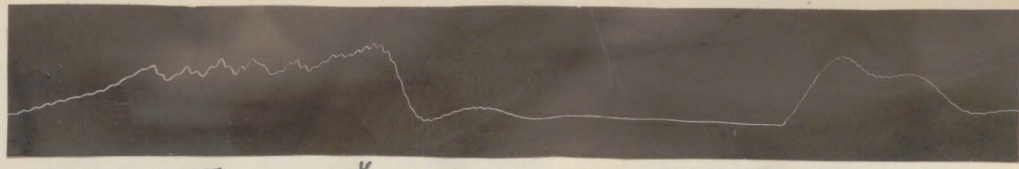

T

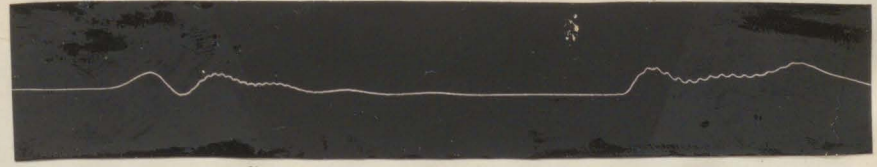
z ä η κκ a

R

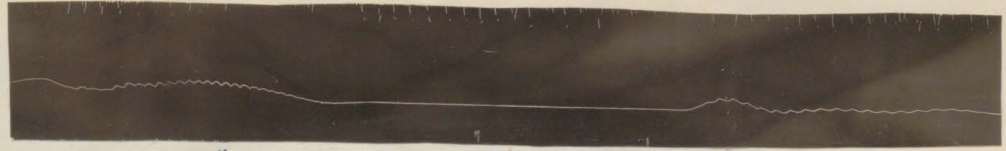
z ä η κκ a

R

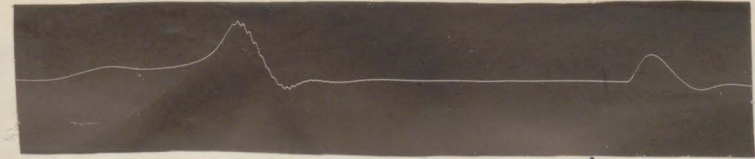
z ä η κκ a

H

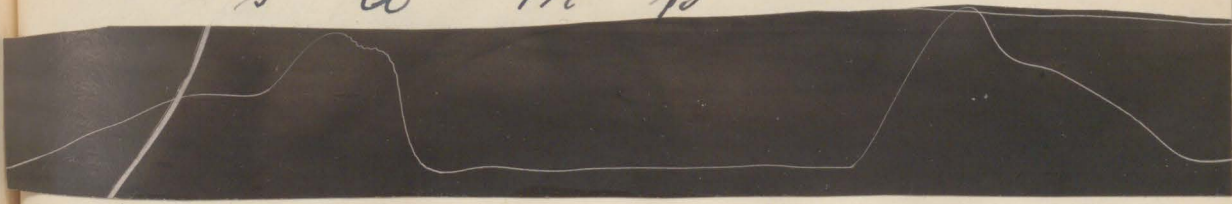

z ä η κκ a

T

s ä m þ

s ä m þ

samba

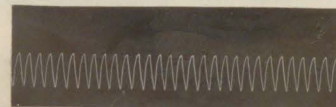
s ä m ṗ

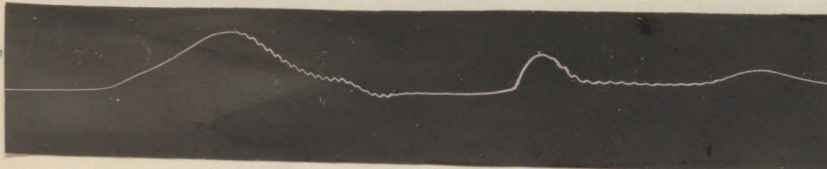
s ä m ṗ

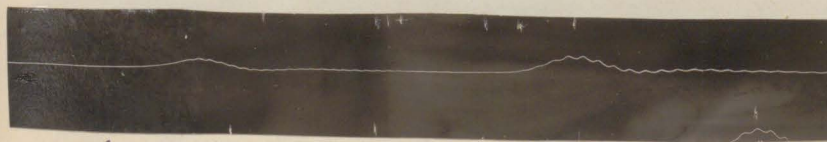
s ä m B ù

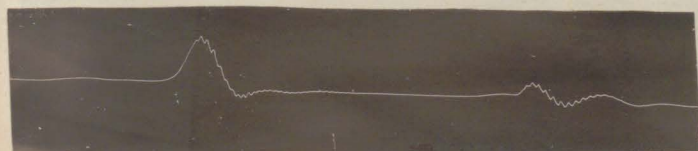
s ä m B ù

s ä m B ù

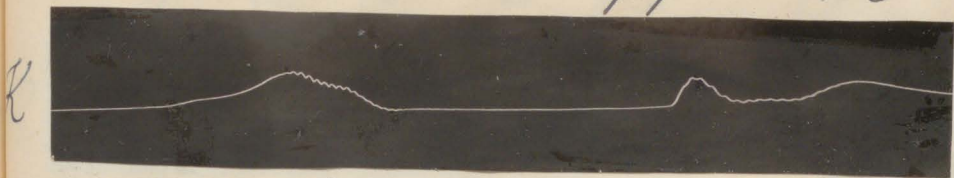
s ä m B ù

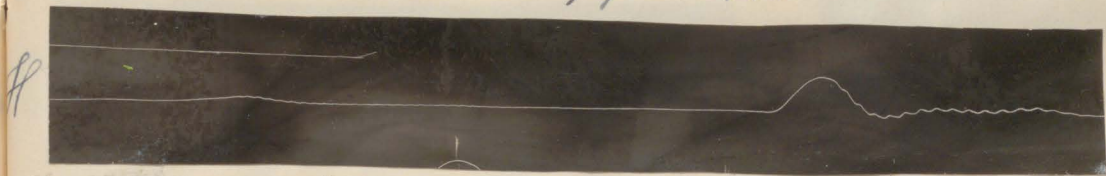
s ä m ṗṗ u

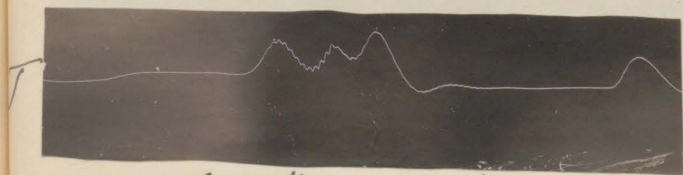
s ä m pp u

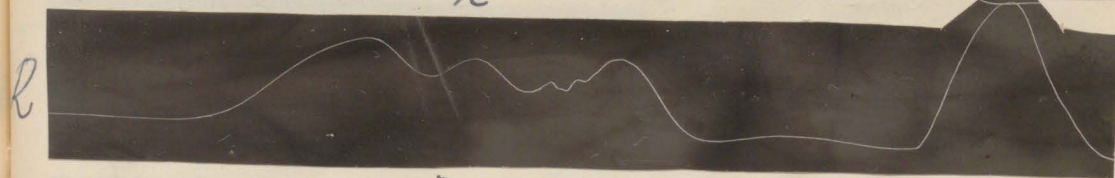
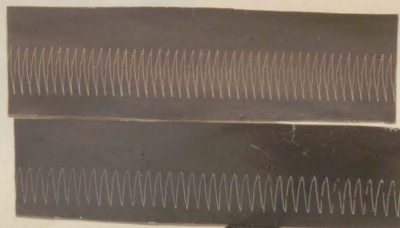
s ä m pp u

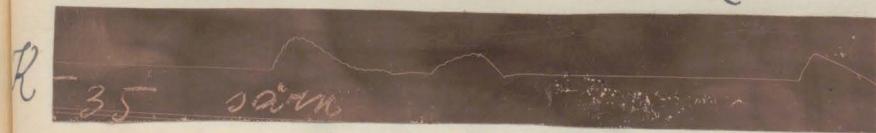
s ä m pp u

s ä r k

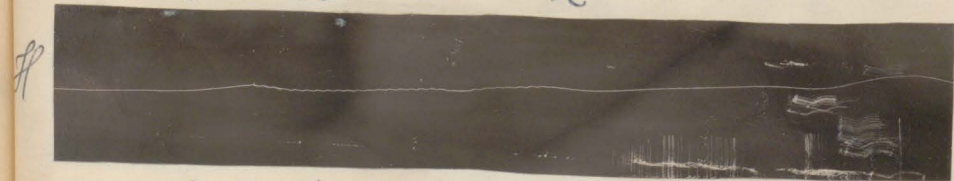

s ä r k

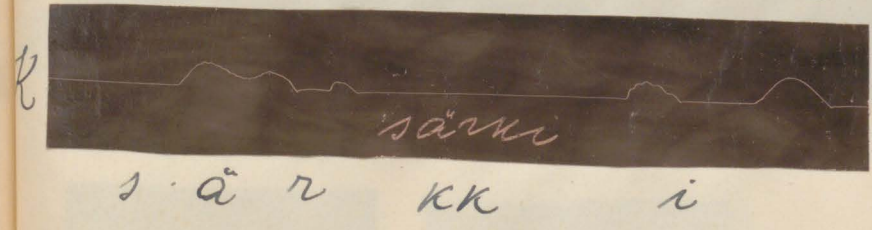
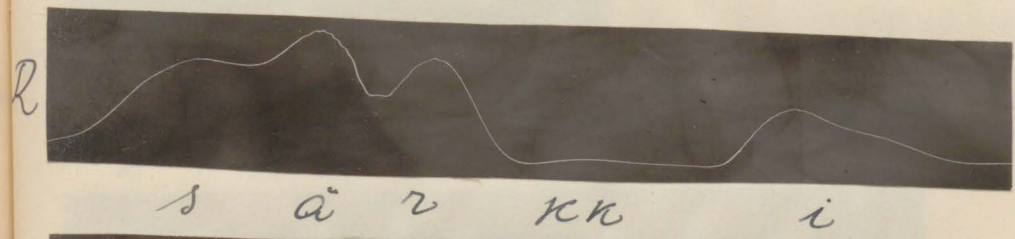
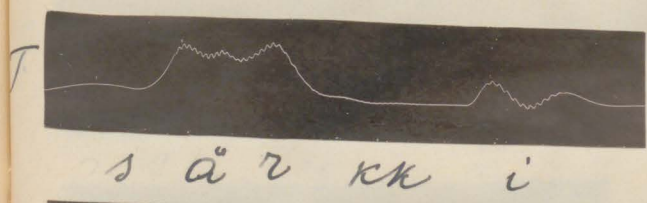
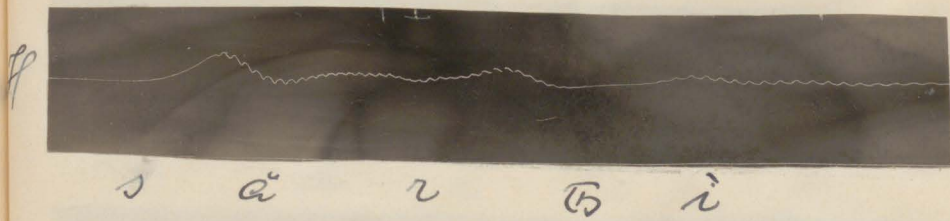
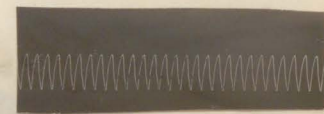
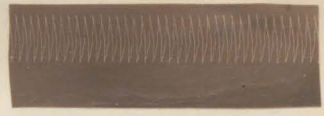
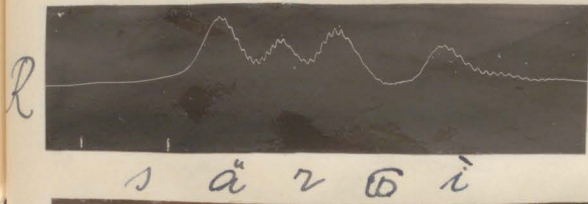
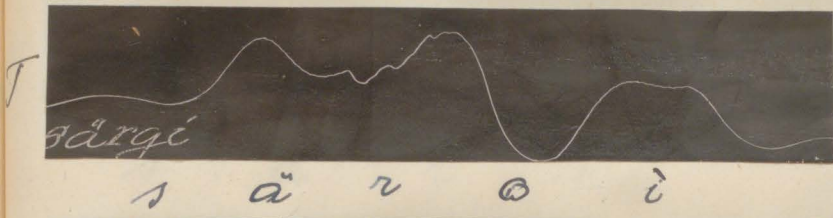

35

s ä r k

s ä r k

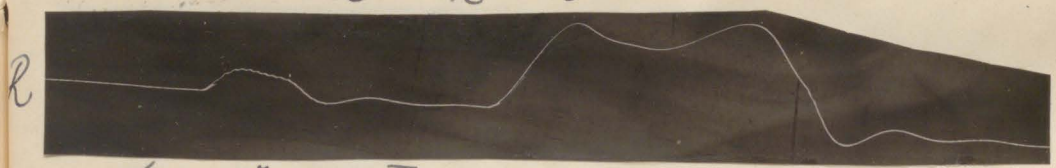

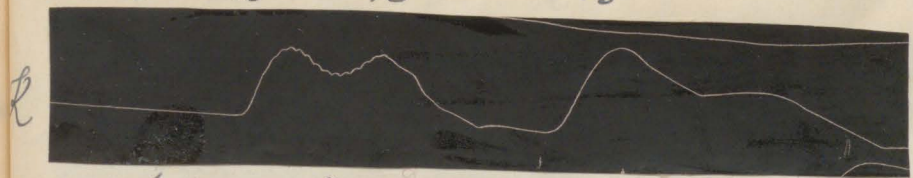
s ä r κκ i

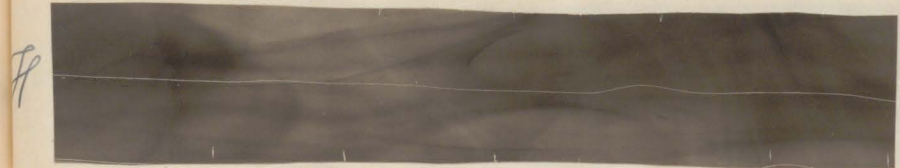
t ä κ s

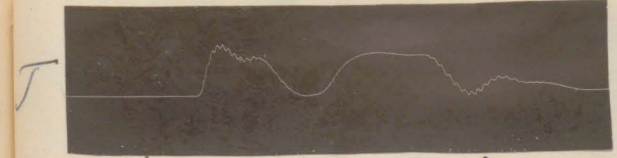
t ä κ s

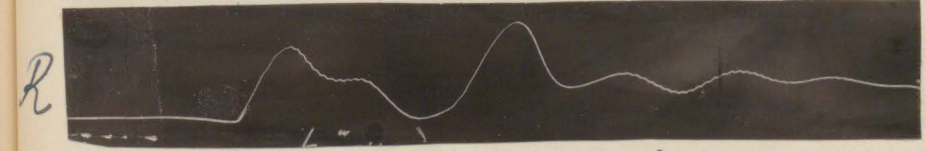
t ä κ s

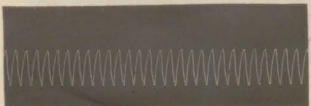
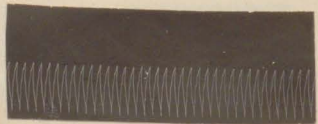
t ä κ s

t ä κ s i

t ä κ s i

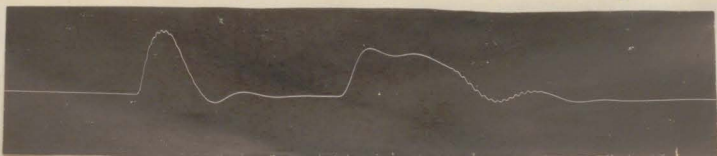

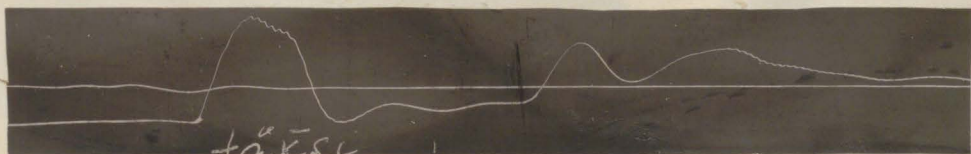
t ä k s i

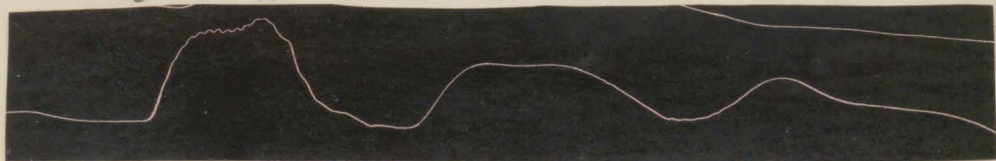
t ä k s i

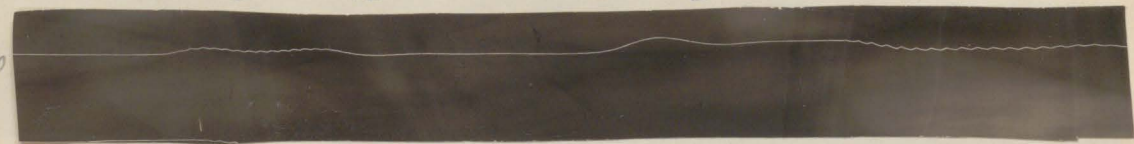
t ä k̄ s i

t ä k̄ s i

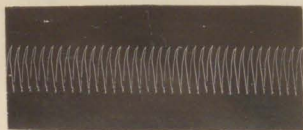
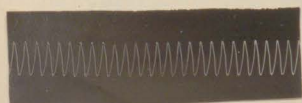
t ä k̄ s i

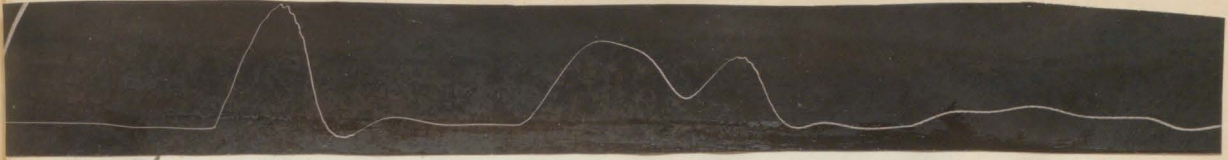

t ä k̄ s i

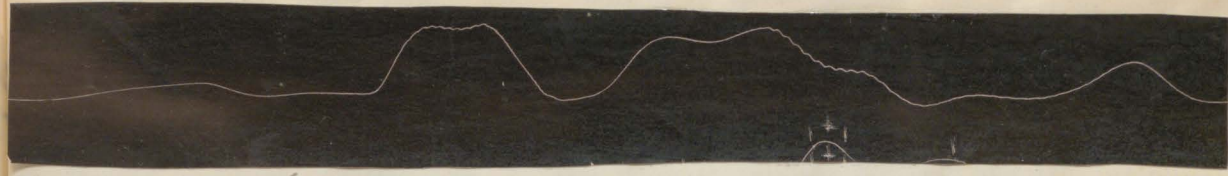

t ä k̄ s i m a

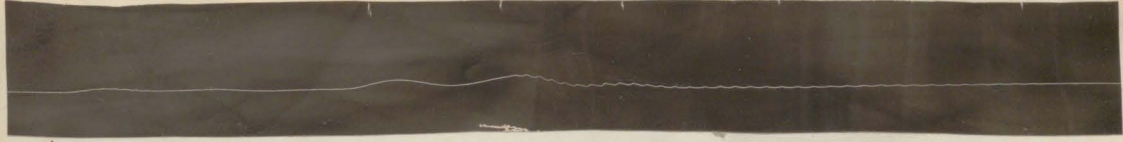

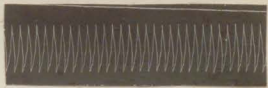
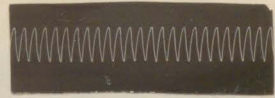
t ä k s i m a

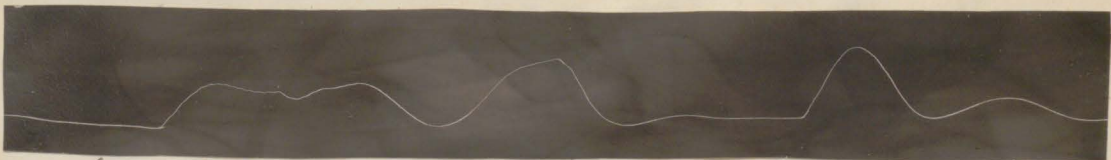
t ä k s i m a

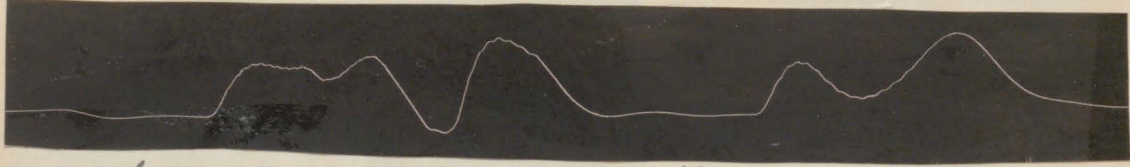
t ä k s i m a

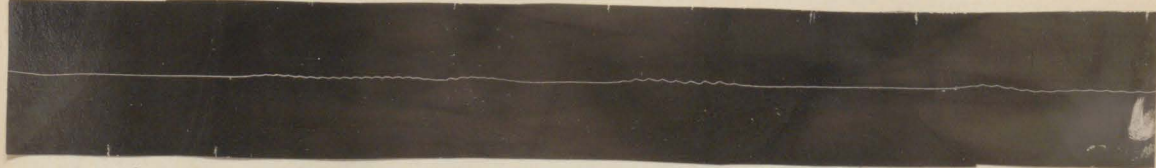
t ä r o a t t a

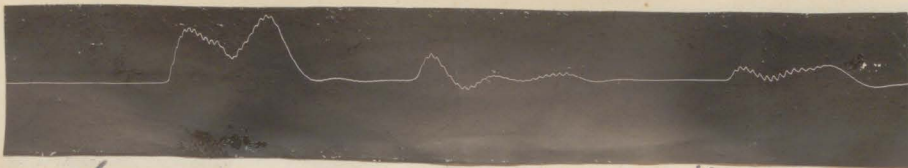
t ä r o a t t . a

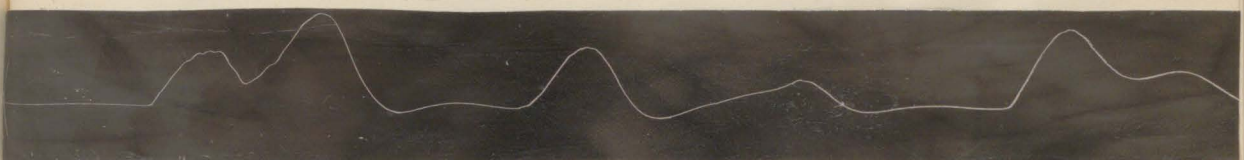
t ä r o a t t a

t ä r o a t t a

t ä r k k a m a t̃ a

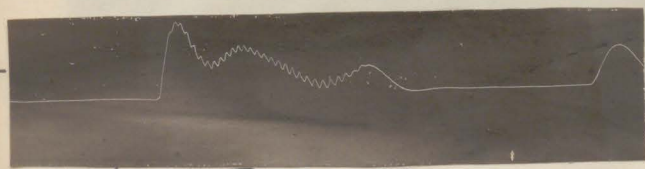
t ä r k k a m a t̃ a

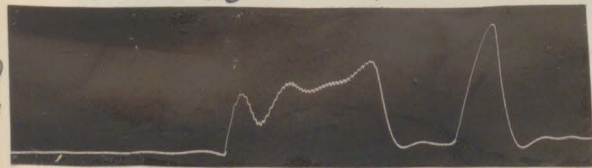
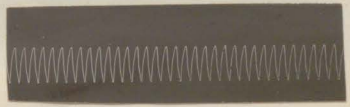
t ä r k k a m a t̃ a

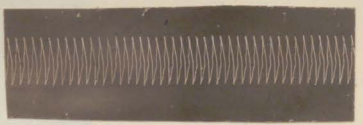
t ä r k k a m a t̃ a

t ä r

t ä r

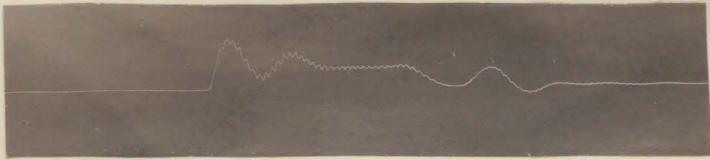
t ä r

sp

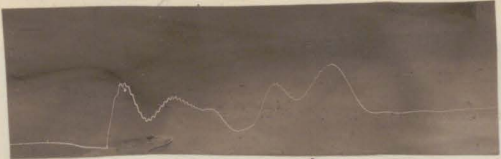
t ā r

T

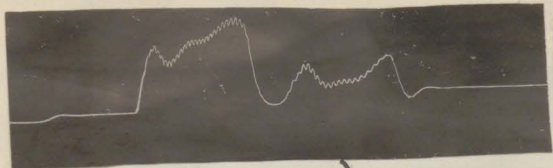
t ā ɔ i

R

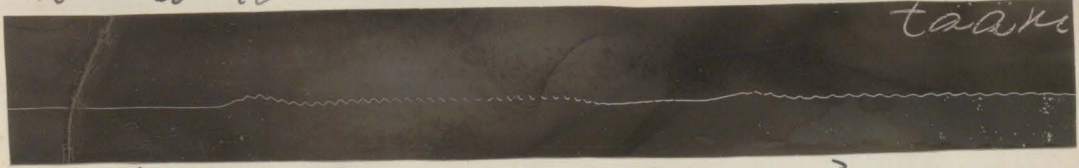
t ā ɔ i

R

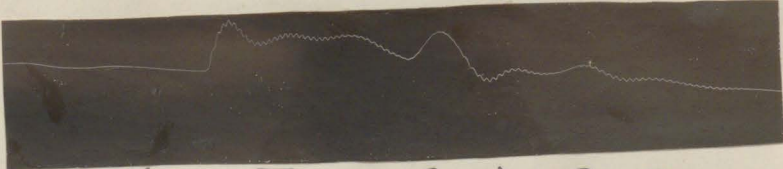
t ā ɔ i

H

t ā ɔ i

T

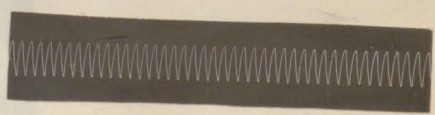
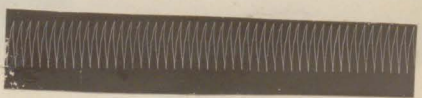

t ā ɔ i ɔ a

R

t ā ɔ i ɔ a

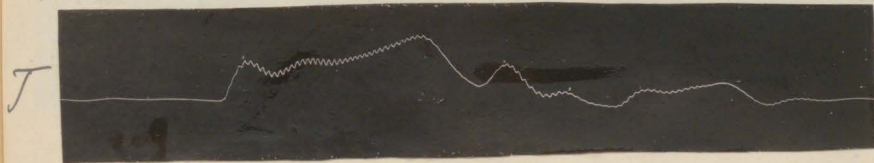

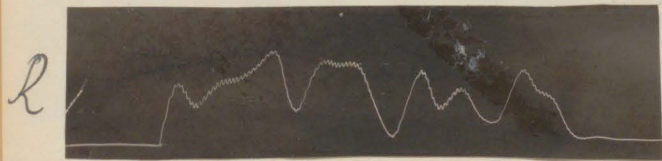
t ā tibā

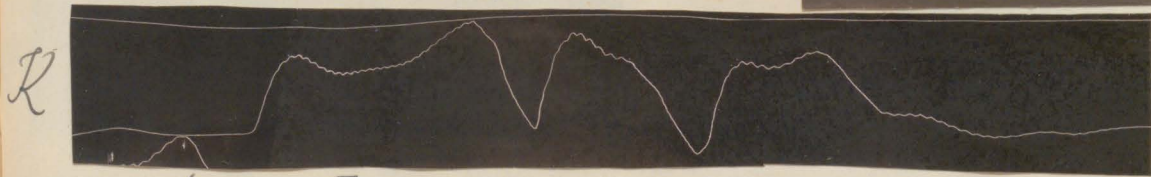
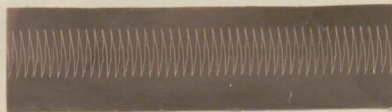
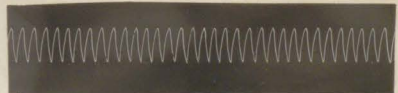
t ā tibā

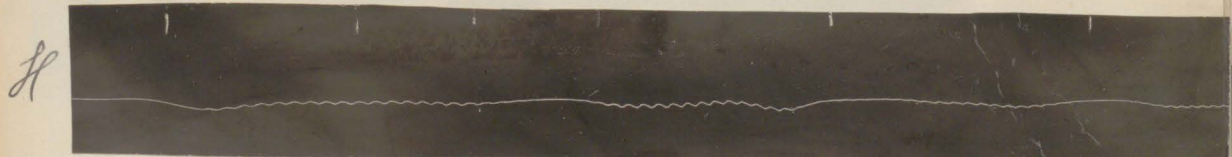
t ā tibātibā

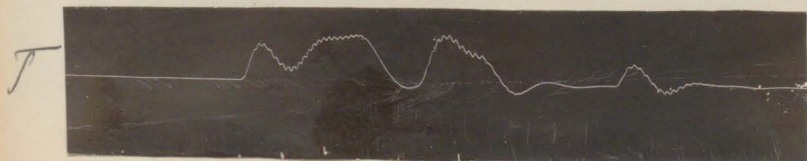
t ā tibātibā

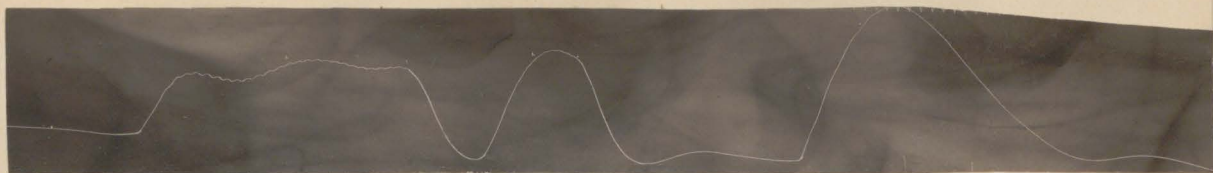
t ā tibātibā

t ā tibātibā

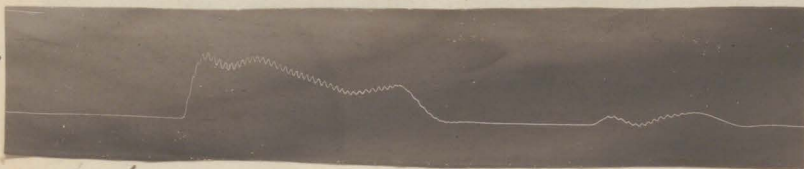
t ā tibā

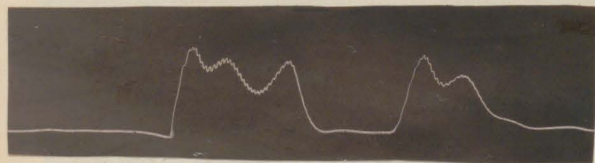
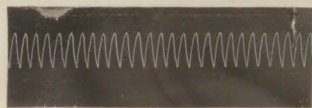
t ā ɔ i ʰ a

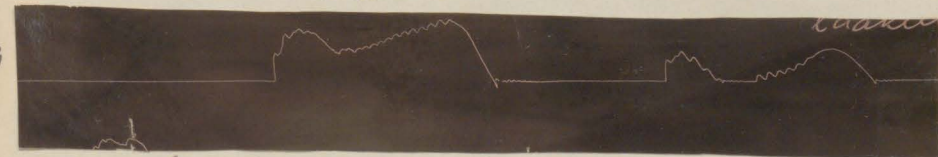
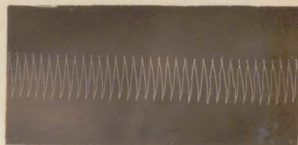
t ā ɔ i ʰ a

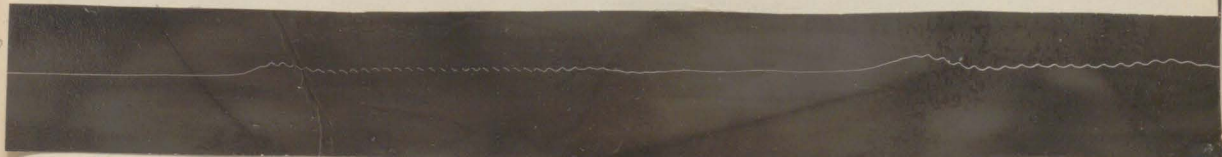
t ā k-k i

t ā k-k i

t ā k-k i

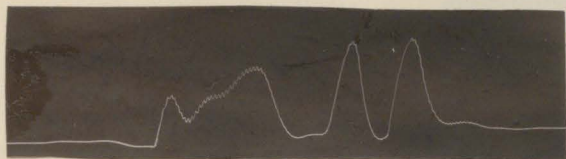
t ā k-k i

T

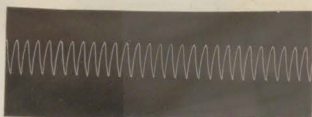

t ā k k i d e

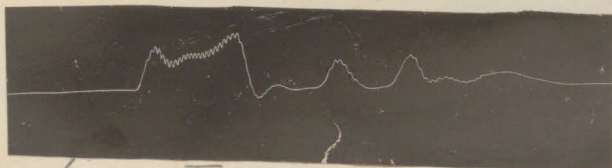
R

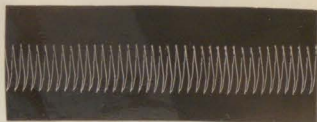
t ā k k i d e

R

t ā k k i d e

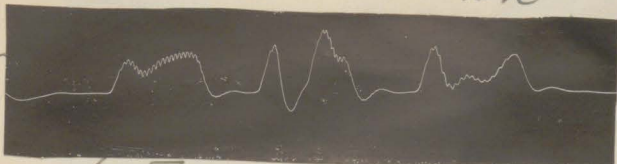

H

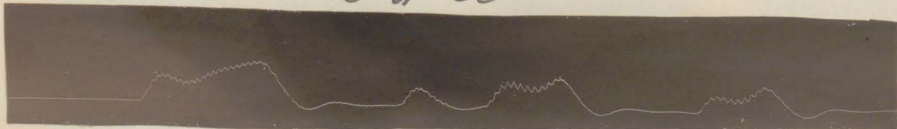
t ā k k i d e

T

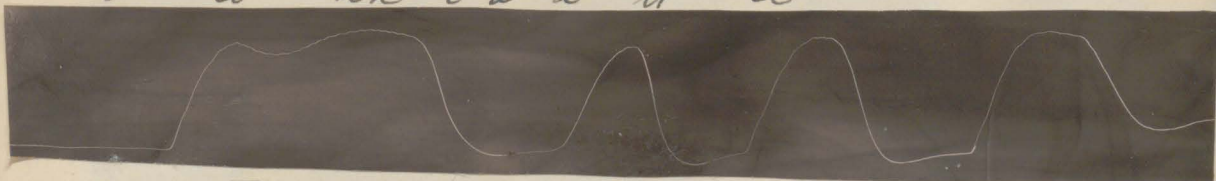
t ā k k i d e ĥ a

R

t ā k k i d e ĥ a

R

t ā k k i d e ĥ a

R

t ā k k i d e ĥ a

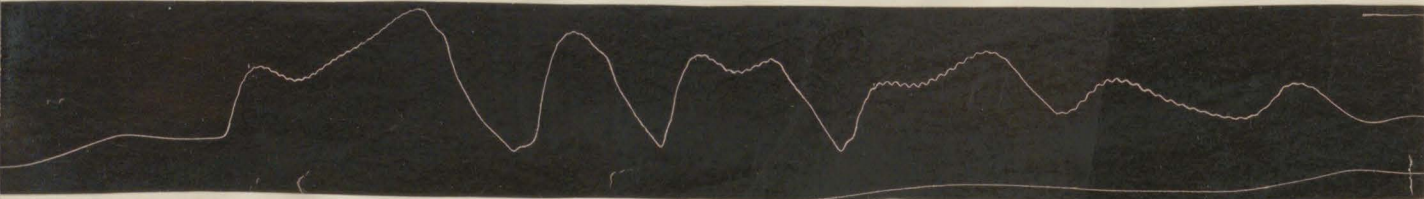
T

t ā k k i d e b a b i

R

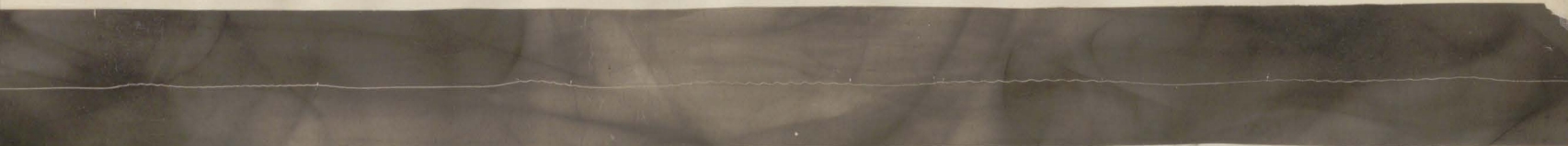
t ā k k i d e b a b i

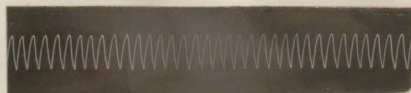
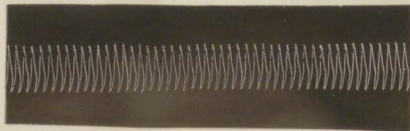
R

t ā k k i d e b a b i

H

t ā k k i d e b a b i

367 247

Auhinnaste
Hustalu, Leida.
Põhja-Eesti murde ja
Lõuna-Eesti... 1935